БYХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

43-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД YНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 4 (10990) | 1966 оной январиин 6, четверг | Сэн 2 мүнгэн

ДУРБЭН УДЭР СОО—800

Зэдын колхоз, совхозуудай хонишодой түл абалгын халуун хаһа оробо. Хаа хаанагүй отаранууд дээгүүр бүхэли сүүдхын харууһалга табигданхай, гараһан хурьгадые нюдэнэй сэсэгы мэтэ наринаар абажа эхилбэ.

Торинн совхозой 1-дэхи отделениин бүхы 7 отарануудта хурьгад хойно хойноһоо үрдилдэһэндэл гаража эхилбэ. Нёдондо 100 хонин бүриһөө 100 хурьга абаһан СССР-эй арадай ажахын туйлалтануудые харуулха выставкэдэ хабаадагша нүхэр С. Попковой отарада 250 гаран хурьгад абтаад байха юм. Энэ хонишомнай үнгэрэгшэ жэлһээ хойшо өөрынгөө хүршэ хонишон Ларион Грыдин, Борьёогой совхозой хонишон Артем Кочнев гэгшэдтэй хани харилсаатайгаар ажалладаг. Тэдэнэр мүнөөшье жэлдэ мүрысөөгөө үргэлжэлүүлэн, түл олоор абахын түлөө тэмсэнэд.

Торинн совхозой энэ отделениин хонишод һүүлшын 4 үдэрэй туршада 800 хурьга абаад байха юм.

***

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Баян Хүһанай эрхим хонишон И. И. Елисеев, И. Я. Согонов гэгшэд шэнэ түл абалгада бэлэдхэн, үбһэ тэжээлээ газаагаа сүм зөөжэ оруулаа. Малайнгаа байра заһаа, дулаалаа, хаамаг хаалтануудаа бэлдээ. Түл абалгые иимэ бэлэдхэлтэйгээр угтаһан эдэ отарануудта түрүүшын хурьгад абтажа эхилбэ. Мүн тус колхозой бусадшье отарануудта хонид хурьгалжа байна.

В. КЛОЧИХИН.

КПСС-эй XXIII СЪЕЗДЫЕ УГТУУЛАН

YНЭТЭ МЕТАЛЛ АРЬБАЛАГДАНА

Металл болон бусад хэрэгсэл арьбалха гээшэ шухала удха шанартай. Тэрэнэй ашаар промышленна үйлэдбэрие дээшэлүүлхэ арга олдоно. Тиимэл хахань металл болон материалнуудые арьбалалта алхалтатайгаар хэрэглэхэ тушаа Москва болон Ленинградай предприятинуудай үнэтэ үүсхэлые парти, правительствамнай һайшаан дэмжэбэ.

Энэ үүсхэл манай республикада дэмжэгдэбэ. «Теплоприбор» заводой коллектив арга боломжонуудаа тоолон үзөөд, жэл соо 43,2 тонно булад, 4,5 тонно алюмини, 820 килограмм түмэр сорго, 260 килограмм алюминиин шудхалаа, 21,1 тонно шэрэм шудхалаа—хамтадаа 7,6 мянган түхэригэй эд хэрэгсэл арьбалха байһанаа тодорхойлбо.

ЭРХИМYYДТЭ ШАН БАРЮУЛАГДАА

Мүнөө жэл манай республикын хонишод урда жэлэйхидэ орходоо баясама үрэ дүн туйлаа. Илангаяа Мухар-Шэбэрэй, Зэдын, Бэшүүрэй аймагай хонишод һайнаар ажаллажа, горитойхон амжалта туйлаба.

Һаяхан республикын түрүү хонишодой зүблөөн дээрэ 1965 ондо хонин ажалда хүдэлхэдөө ажалай үндэр бүтээсэ туйлажа, социалис мүрысөөндэ түрүү зэргэдэ гараһан хонишодые КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаа, мүнгэн шан, «Республикын түрүү хонишон» гэһэн нэрэ зэргын үнэмшэлгэ барюулагдаа.

Борьёогой совхозой суута хонишон Балдан-Нима Гомбожаповна Гомбожапов, «Коммунизм» колхозой хонишон Николай Чойдорович Гомбоев гэгшэд иимэ ехэ үндэр хайрада хүртэхэ ёһоороо хүртэбэ.

Түгнын элдин тала баян даа. Түгнын түрүү хонишод баһал суутай, Доржи Бимбаев, Даши-Цырен Доржиев гэгшэд «Эрдэм» совхоздоо эрхимлээ. Бархан уулата Баргажан нютагһаа Шалсама Цыремпилова, Радна Гармаев гэгшэд ерээ.

Хориин аймагай бэрхэ хонишод Ойдоп Тапхаевич Тагаров, Гамилия Бахриевна Гарифулина гэгшэд бэлэг абаа.

Дүн хамта 100 гаран республикын эрхим хонишод шагнал хайрада, үндэр нэрэ зэргэдэ хүртөө.

В. ШНАЙДЕР.

МYРЫСӨӨ YYСХЭГШЭДТЭ

Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой коллектив партиин XXIII съездын хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ оролсохоһоо, үйлэдбэриин технологи нарижуулан һайжаруулһанай ашаар эгээл эрхим шанартай продукци бүтээхэ гэжэ хараалһан байгаа.

Һайн шанартай продукци үйлэдбэрилхэ мүрысөөн цехүүд, участогуудай дунда үргэноор дэлгэрэнхэй. Зэд хайлуулдаг цехэй коллектив завод соогоо эгээл түрүүлэн голодоһогүй продукци бүтээжэ эхилбэ. Тэдэнэр технологи нарижуулан һайжаруулха гэжэ ехэ оролдоһон юм. Мастернууд Стахурский, Телицкий гэгшэдэй даадаг участогуудай хэһэн шудхалаа эрхим сэгнэлтэдэ хүртэдэг болонхой.

В. КРЫЛОВ.

Захааминай аймагай «Коммунизм» колхозой механизаторнууд трактор, машина заһабарилгаяа эршэмтэйгээр ябуулжа байнхай. Механизаторнуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ хушшанай тракторист Токтохо Николаев түрүүлжэ, өөрынгөө «ДТ-54» түхэлэй тракторые эгээн түрүүн заһажа дүүргээ. Мүнөө үень Т. Николаев малшадта үбһэ тэжээл зөөжэ эхилээ. Зураг дээрэ: Т. Николаев ажалай һүүлдэ.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

НАЙДАМТАЙ ХYН

Хүн сагаан хонин һүрэг адуулжа эхилһээр Гончик Добданович арба гаран жэл болонхой. Энэ үе соогоо адуулһан хонидыень, үлхэһэн хурьгадыень тоолохо болоо һаа, олохон мянга болоһон байха. Ажаллажа ябахадаа зарим жэлнүүдтэ үбһэ хоолоор дуталдажа, «хүйтэн халууе долёоһоншье» байжа болоо. Теэд ехэнхидээ энэ нүхэрнай ямар нэгэн онол арга олоод, ямаршьегүй гарасалдадаг, ажалайнгаа жэл муу бэшээр үнгэргэдэг.

Энэ жэлэй хүдэлмэриин дүн согсолходо Гончик Добданович Тарблевай даадаг эхэ хонидой бригада амжалта туйлаһан байшоо. Байгша ондо 2-дохи фермын Зарубин гэжэ газарта харууһалжа байһан 570 эхэ хониһоо толгой бүриин 3 килограмм 300 грамм эрхим шанартай нооһо хайшалжа, социалис уялгаяа үлүүлэн дүүргээ. Иимэ амжалта туйлахадаа суг хүдэлдэг Цыбик Галсанова, Гена Бальдиров гэгшэдтээ нэгэн һаналтайгаар, эбтэй эмхитэйгээр ажалладаг байһандань баясамаар.

Мүноо жэлэй үбэлжэлгэдэ энэ отара түгэс һайн бэлэдхэлтэй. Хашаа хорёогоо һэльбэжэ, дулаалан хай. Үбһэ, һолоомооршье алдаг. Гончик Добданович хонидой олоороо хурьгалхын урдахана «Октябрьский» совхозойнгоо хонишодоор ябалсажа, хэр бэлэдхэлтэй байһанаа шалгалсаа.

100 хонин бүхэнһөө 96 хурьга абажа, «республикын эрхим хонишон» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Зэдын суута хонишодой нэгэн Гончик Тарбаев табан жэлэй түрүүшын жэлдэшье ажалдаа амжалта туйлахаар зоригжонхой.

Б. ГАРМАЕВ.

ДYРШЭЛТЭЙ ХОНИШОН

«Хүн болохо багаһаа, хүлэг болохо унаганһаа» гэһэн арадай сэсэн үгэнүүд Дондок Дугарцыреновтэ тон зүбөөр таарадаг. Юуб гэхэдэ, Дондок бага балшар наһандаа эхэ, эсэгэһээ гээгдэжэ, энэ тэрын нюур шарайе нилээд шэртэһэн байха. Теэд бишыханһаа һүбэлгэн хүбүүн уйдажа нэгэтэшье һуудаггүй, хододоол ажал хүдэлмэри дээрэ согтой хүхюун ябадаг һэн. «Эрэ хүн зориһондоо» гэдэгтэл, совхозой хүтэлбэрилэгшэдэй даалгаһан хэрэгтэнь дадажа, дүршэжэ, уданшьегүй магтуулжа эхилһэн...

Нэгэтэ үбэлэй хүйтэнэй түлэг буугаад байхада, холын нэгэ отарада хонишон хэрэгтэй болобо. Хэниие эльгээхэб гэжэ совхозой хүтэлбэрилэгшэд һалахан бэдэрһэн гэдэг. Теэд Дондок Дугарцыреновһээ ондоо таарамжатай хүн олдоогүй.

Тэрэ гэһээр мүноо хэдэн жэл үнгэрөө. Дондогшье шэнэ мэргэжэлээ шуналтайгаар шудалжа, Хэжэнгынгээ совхозой 3-дахи отделениин эрхим хонишодой нэгэн болонхой. Жэл бүхэндэ даажа байһан хонидыень харахада хабархан баясахаар. Зунай, намарай үедэ ургаса һайнтай газарта бэлшээжэ таргалуулһан хонидынь үбэлэй хүйтэниие ямаршьегүй үнгэргэдэг, үбшэ хамшагта дайрагдадаггүй. Үнгэрөөшэ жэлдэ абаһан уялгаяа үлүүлэн дүүргэжэ, 9 хони нэмэлтэ түлбэридэ абаһан байна.

Табан жэлэй түрүүшын жэл—1966 оной түл абалгада Дондок Дугарцыреновэй отарынхид түгэс һайн бэлэдхэлтэй гэжэ һаяхан болоһон хонишодой шалгалта харуулаа. Январь һарада хурьгалха 400-гаад хонидынь ехэл һайнаар дулаалһан хашаатай, эдеэ хоолоор дүүрэн хангаатай.

Ажал хүдэлмэридөө аргагүй ханамжатайгаар хандадаг Дондок Дугарцыреновэй отарынхид мүнөө жэлэйнгээ түл абалгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ зорилготой.

Ц. ТОКТОХОЕВ.

Хори.

ТАШКЕНТДЭХИ УУЛЗАЛГА ЭХИЛЭЭ

ТАШКЕНТ, январиин 4. (ТАСС-ай тусхай корр.). Индостанай хахал даахи хоёр ехэ гүрэнэй ударигшадай уулзалга, амгалан ажаһуухые хүсэдэг арадуудай ехэтэ хүлеэһэн уулзалга мүнөөдэр Совет Узбекистанай ниислэл хотодо эхилбэ. *Ташкентын* курантнуудай стрелкын 15 час 30 минутые харуулхадань, хэлсээнэй болохо газар—Узбекистанай правительствын байшан тээшэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай, тэрээнтэй хамта Ташкент ерэлсэһэн Совет гүрэнэй ажал ябуулагшадай машинанууд орожо ерэбэ.

Һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэһэн правительствын байшангай үбэртэһи үргэн ехэ талмай дээрэ наранай хурса гэрэл ялабхина. «Пакистанай, Индиин арадуудай хүгжэлтэ дэбжэлтын, һалбаран мандалгын аша туһада Индостанда амгалан байдал тогтоохын түлөө!» гэһэн үнэн сэдьхэл бодолтой бүхы хүнүүдэй хүсэл эрмэлзэлые элирхэйлһэн үгэнүүд сагаан торгон дээрэ бэшээтэй. Индиин, Пакистанай, Советскэ Союзай гүрэнэй тугууд үргэгдэнхэй.

Хэдэн арбаад оронуудай томо томо газетэнүүдые, телеграфна агентствэнүүдые, радио болон телевизиинно компанинуудые түлөөлһэн совет ба гадаадын 200 шахуу журналистнууд энэ шухала уулзалгада хабаадаха хүнүүдые хүлеэжэ байба. Кинокаменанууд, фотоаппарадууд Узбекистанай правительствын һаруул гоё байшан тээшэ шэглүүлэгдэнхэй. Эдэ үдэрнүүдтэ бүхы дэлхэйн анхарал энэ байшан тээшэ хандуулагдана. Дэлхэй дээрэ түрүүшын социалис гүрэн байгуулһан В. И. Ленинэй һүр жабхаланта монумент гурбан дабхар байшангай оройдо хүрэтэр харагдажа байна.

Мохаммед Айюб Ханай һуужа ябаһан машина талмай дээрэ гаража ерэбэ. Тэрэнэй удаа Пакистанай делегациин гэшүүдэй һууһан машинанууд гараба. А. Н. Косыгин байшангай үүдэн шадар Пакистанай Президент болон гүрэнэй бусад ажал ябуулагшадтай хани халуунаар амаршалалсаад, Правительствын байшан соо эдээндэ тусхайлан бэлдэгдэһэн байрануудта морилхыень урибa.

А. Н. Косыгин Пакистанһаа ерэһэн айлшадые үдэшөөд, Правительствын байшангһаа дахинаа гараба. Индиин Премьер-Министр Лал Бахадур Шастри, Индиин делегациин гэшүүд хүрэжэ ерэбэ. Советскэ правительствын толгойлогшо Премьер-Министрые, Индиин бусад түлөөлэгшэдые хани халуунаар амаршалаад, тусхайлан бэлдэгдэһэн кабинедүүдтэ үдэшэжэ оруулба.

Аятайхан гэрэлээр гиигүүлэгдэһэн, найман бахана тулгануудтай, Узбегэй үндэһэн угалзануудаар гоёогдоһон, хэлсээнэй болохо зал худар орохо гурбан үүдэн 16 часта нээгдээ. Индиин Премьер-Министр Лал Бахадур Шастри, Пакистанай Президент Мохаммед Айюб Хан болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин түхэреэн столые тойрон һуубад.

Түхэреэн столдо, тэбхэр булангуудтай гурбан столдо делегацинуудай гэшүүд, советнигүүд ба экспертнүүд һууринуудаа эзэлбэ.

Пакистанай Президенттэй хамта Гадаадын хэрэгүүдэй министр Зульфикар Али Бхутто, Оборонын асуудалнуудаар Президентын советник, Худалдаа наймаанай министр Гулям Фарук, Информациин министр Ходжа Шахабуддин, Гадаадын хэрэгүүдые эрхилдэг секретарь Азиз Ахмад, Информациин министерствын секретарь Алтаф Бахар, Президентын ахамад секретарь Юсуф, МИД-эй генеральна директор Алви, Пакистанһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Икбаль Атхар, Пакистанһаа Индидэ байдаг дээдэ зэргэтэ комиссар Аршад Хуссейн, Пакистанай армиин генеральна штабай начальник генерал-майор Шер Бахадур, авиациин маршал, Пакистанай авиакомпаниин президент Азгар Хан, МИД-эй директорнүүд Бхатти, Ахунд, Кайзер Рашид гэгшэд һууна.

Индиин Премьер-Министртэй зэргэлээд Гадаадын хэрэгүүдэй министр Сваран Сингх, Оборонын министр Я. Б. Чаван, Индиһээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Т. Н. Кауль, МИД-эй Гадаадын хэрэгүүдые эрхилдэг секретарь Ч. С. Джха, Премьер-Министрэй секретарь Л. К. Джха, Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын секретарь Л. Н. Сингх, Индиһээ Пакистанда байдаг дээдэ зэргэтэ комиссар Кевал Сингх, хуурай газарай сэрэгүүдэй штабай начальнигай орлогшо генерал-лейтенант П. П. Кумарамангалам, МИД-эй таһагые даагша И. Дж. Бахадур Сингх, Оборонын министерствын таһагые даагша Д. Р. Кохли, Премьер Министрэй канцеляриин директор Я. П. Сриваттава, МИД-эй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэ Б. А. Шарма гэгшэд һууба.

Совет талаһаа СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, СССР-эй Оборонын министр Советскэ Союзай маршал Р. Я. Малиновский, Советскэ Союзай маршал В. Д. Соколовский, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Н. П. Фирюбин, СССР-һээ Индидэ байдаг элшэн сайд И. А. Бенедиктов, СССР-һээ Пакистанда байдаг элшэн сайд М. В. Дектярь гэгшэд хабаадана.

Кинокаменанууд таршаганан, гэрэлнүүд ялабхиба. Зал худар уригдаһан журналистнууд түүхэтэ минутануудые тэмдэглэхэ гээд тэбдэнэ.

Уулзалга хуулита ёһоор эхилбэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Пакистанай Президентдэ, Индиин Премьер-Министртэ хандаба.

А. Н. КОСЫГИНАЙ хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ господин Президент!
Хүндэтэ господин Премьер-Министр!

Азиин агууехэ хоёр оронoй—Индиин ба Пакистанай гүрэнүүдэй элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшадые—господин Лал Бахадур Шастриие, господин Мохаммед Айюб Ханиие Узбегэй Совет Социалис Республикын ниислэл Ташкент хотодо амаршалха болоһондоо ехэ баяртай байнабди. Советскэ Союзай арадууд эдэ оронуудай арадуудые үнэн зүрхэнһөө хүндэлдэг, хани барисаанай мэдэрэлээр нэбтэрэнхэй байдаг.

Индиин ба Пакистанай хоорондохи харилсаае һайжаруулха, хёмороо усадхаха зорилгоор хоёр талын холбоо харилсаа тогтоохын тула Ташкент хотодо Пакистанай Президентын, Индиин Премьер-Министрэй уулзахые зүбшөөрһыень Советскэ правительство гүн ехэ ханангяар угтаа.

Советскэ Союзай правительство иимэ уулзалга үнгэргэхэ тухай дурадхал оруулхадаа, Пакистанай ба Индиин арадууд тушаа имагтал хани барисаанай мэдэрэлээ, дайнай гасалан зоболонгуудтай холбоотой гэмтэл ба хохидолнуудые зайсуулха, амгалан байдал тогтоохо оно мүр ололгодонь туһалха гэһэн хүсэлэл эрмэлзэлгээ хүтэлбэри болгоһон байна. Үнгэрэгшэ дайнуудай үеэр илангаяа хүшэр хүндэ туршалга үзэжэ гараһан орон—Советскэ Союз амгалан байдалые гүн ехээр сэгнэдэг, эб этэй ажаһууха хүсэл бодолые тон шухалада тоолодог юм.

Инди Пакистан хоёр манай урда зүгэй хүршэнэр болоно. Инди болон Пакистантай Советскэ Союзай хани харилсаае батадхахын тула хододоо шармайн оролдохоһоо гадна, мүн эдэ оронуудай өөһэдынь хоорондо амгалан тайбан байдал, хани барисаан мандаһай гэжэ хүсэдэг байгаабди. Хари газарай зонхилолгодо эсэргүүсэн, гар гарһаа барилсан ябажа, баатар габьнатайгаар тэмсэһэн олохон жэшээнүүд Индиин, Пакистанай арадуудай түүхэдэ бии байха. Колониализмые усадхаһан илалта эдэнэй хамтын хүсэлэнгөөр туйлагдаһан юм, тиимэ илалтын ашa туһада хамтадаа гэмтэл хохидолшье үзэһэн байха. Энэнэй урда тээхидэл адляар, мүнөөшье Пакистанай ба Индиин дайсад лэ эдэ хоёрой тулалдахые шухалада тоолоожо болохо байна.

Энэдхэг арадые, пакистан арадые ойротуулдаг ушар гансаншье үнгэрһэн сагта хамаатай бэшэ юм. Эдэнэй урда мүнөө табигданхай байһан зорилгонууд олон талаараа тудалдана. Хоёр оронoй арадууд экономическа ехэ ехэ зорилгонуудые шиидхэхэ гэжэ оролдоно, хоёр оронoй хүн зоной ажана байдал, саашанхи хүгжэлтэ дэбжэлтэ эдээнһээнь дулдыдаха байна. Эдэ хүсэлэл эрмэлзэлгэнүүдынь бидэндэ ойлгосотой. Пакистан ба Индиин хани барисаатай гүрэнүүд байхыень, хоорондынгоо бүхы асуудалнуудые эбэй гүримаар шиидхэхыень, өөһэдынгөө национальна хүгжэлтын замаар урагшаа амжалтатай дабшахыень хүсэнэбди. Энэдхэг болон пакистан арадууд угаа ехэ арга боломжонуудтай. Эдэнэй зохёон байгуулхы оролдолго хүсэлэлгэ, хаба шадабаряа элирүүлэн бэелүүлгэ, тус оронуудтахи байгаалиин баялигуудые шэнжэлэн ашаглалга эдэнэй экономическа талаараа хурдан хүгжэхэ арга боломжо хангана.

Буудаллаагаа зогсоохо гэжэ Пакистанай, Индиин правительствануудай зүблэрһые совет арад, Советскэ правительство ехэтэ һайшаан угтаа. Тиигэһэнэй һүүлээр эб этэй, хани барисаатай байхые хүсэдэг тухайдаа Индиин ба Пакистанай гүрэнэй ажал ябуулагшадай хэһэн мэдүүлгэнүүдые бүхы оронуудай түрүү үзэл бодолтой хүнүүд ехэ ханангяар угтаа һэн.

Ташкентдэхи энэ уулзалгые Пакистанай, Индиин харилсаануудта эрид хубилалта хэхэ уулзалга болохо гээд һананабди. Хоёр гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд тиимэ юумэ туйлаха хүсэлэл эрмэлзэлгэтэйгээр Ташкент ерэһэн байха гэжэ багсаанабди.

Бүхы асуудалнуудые нэгэ уулзалгаар шиидхэхэнь бэрхэтэй байжа магад. Тиигэбэшье гүримшүүлэн заһаруулха оно мүрнүүдые тодорхойлхо, этигэл найдабари ба үгээ ойлголсохо ябадал хангаха, тиихэтээ хамта харилсаануудаа заһаруулгада мүнөө һаад хэжэ байһан асуудалнуудые шиидхэхэнь шухала байна. Тиигэбэл, урагшаа дабшаһан шухала алхам болохо бэлэй. Президент Айюб Хан, Премьер-Министр Шастри иимэ алхам хэхын тула оролдолго хүсэлэлгэ гаргаха байха гэжэ үнэн бодолто бүхы хүнүүдтэй хамта найдананабди. Хоёр талын ашаг туһые хараада абалсан, арсалдаатай асуудалнуудые правительствануудай тэсэбэритэйгээр, үнэн зүбөөр хаража үзэхэдэнь, зүришэлдөөн хёморооонууд усадхагдахаһаа гадна, мүн гараһан үг шалтагаануудайнь нилээд зайсуулагдадаг байһые бодото байдал гэршэлэн харуулна. Амгалан тайбан ажаһууха хүсэлэл эрмэлзэлые үндэһэ болгон, хоёр оронoй олониитэ, хэблэлэй түлөөлэгшэд энэ хэрэгтэ туһалха байха гэжэ тухайлнабди.

Индиин ба Пакистанай саашанхи харилсаан Индиһээ, Пакистанһаа дулдыдаха, һайн үрэ дүн туйлахын тула үнэн бодол, үгээ ойлголсолго, оролдолго хүсэлэлгэ гаргахаар эдэнэй бэлэн байлгаһаа дулдыдаха болоно. Иимэ арюун һайхан зорилгонуудые бэелүүлгэдэнь али бүхы туһа хүргэхэ гэжэ Советскэ Союзай правительство өөрынгөө зүгһөө оролдохо байха. Энэ уулзалгын амжалтатайгаар үнгэргэлгэдэ туһа хүргэхөөр бэлэн байнабди.

Советскэ Союзай арадуудай аха дүүгэй бүлэ дотор ехэ амжалта туйлаһан Совет Узбекистанай газар дээрэ Президент Айюб Хан, Премьер-Министр Шастри хэлсээнүүдые хэхээ байна. Манай оронoй, илангаяа Дунда Азиин республикануудай арадууд Пакистан болон Индидэ ажаһуудаг арадуудтай үни холоһоо хойшо худалдаа наймаанай, соёл гэгээрэлэй холбоо харилсаатай байһан юм. Эдэ хоёр оронoй хоорондын харилсаа холбоон һайжархадаа (болохоёо байгаа хэлсээнүүд энээндэ туһа хүргэхэ ёһотой), Пакистан болон Индитэй Советскэ Союзай хани барисаата харилсаае бүри ехээр хүгжөөлгэдэ туһа хүргэхэ, тэдэнэй национальна талаараа бэеэ даалгые бэхижүүлхэ, эндэхи арадуудай баян дэлгэр байдал хүгжөөхэ зорилготой экономическа, соёл гэгээрэлэй харилсаа холбоо улам үргэдхэлгэдэ хүргэхэ гэжэ тоолонобди.

Амгалан тайбан байдалые шухалада тоолодог бүхы хүнүүд Пакистанай Президент, Индиин Премьер-Министрэй уулзалгые тон анхаралтайгаар, этигэл найдабаритайгаар адаглан хаража байна. Пакистанай болон Индиин хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө гүрэнэй сэсэн бодол гаргаха байһандань этигэнэ, Ташкентдэхи уулзалгын амжалтатайгаар үнгэрхые, энэдхэг болон пакистан арадуудай эб этэй, ажана тэниглэн ажаһуухые хүсэнэ. Ташкентһээ һайн мэдээсэлнүүдэй ерэхые хүлеэнэ, энэ уулзалгань ашa үрэтэй байха, гүрэнүүдэй хоорондо эб найрамдал хангагдажа болохо, бэрхэтэй оршон байдалдашье хёмороо зүришэлдөө зайсуулха оно мүр олгожо болохо гэһэн бүхы түрүү үзэл бодолто хүнүүдэй найдабариие батадхаха гэжэ этигэнэ.

Танай оронуудай арадуудай ашa туһада, бүхы дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байдал хангалгын ашa туһада амжалтатай һайнаар хүдэлмэрилхыетнай господин Президент, господин Премьер-Министр Таанадта хүсэхыемни зүбшөөгыт. Шэнэ гараһан 1966 он Индиин ба Пакистанай хоорондо хани хүршэ ёһоной харилсаа тогтоолгын жэл болохо гээд найдажа байһанаа элирхэйлэн мэдүүлнэбди.

* * *

А. Н. Косыгин үгэ хэлэһэнэйнгээ һүүлээр уулзалгада хабаадагшадай бүгэдын зүбшөөлөөр Индиин Премьер-Министр Лал Бахадур Шастрида үгэ үгэбэ.

Лал Бахадур ШАСТРИИН хэлэһэн үгэ

Г-н Түрүүлэгшэ,
Г-н Президент,
Нүхэдүүд!

Намда, мүн Пакистанай Президент Айюб Ханда энэ Азиин түбиин түүхэтэ городто уулзаха арга олгоһон Танай зориг түгэлдэр эдэбхи үүсхэлээр миниин арадай, миниин правительствын, миниин өөрымнии үнэн зүрхэнэй баяраар дүүрэн байһанаа Танда, Түрүүлэгшэ Косыгин, нэн түрүүн мэдүүлэн хүргэхэеэ һананаб. Бидэндэ хүргэгдэһэн хүндэ ёһын түлөө, мүн бидэндэ хүргэгдэһэн анхарал оролдолгын түлөө би өөрһөө, мүн өөрынгөө делегациин үмэнэһөө ехэ ханангяар баяр хүргэнэм. Ташкент городой ажаһуугшадай зүгһөө бидэниие халуун угтамжаар угтаһан ушар манай зүрхэ хүдэлгөө.

Ташкентын уулзалгада хабаадаха гэһэн Танай уряалые бидэнэр тэрэ сагтань зүбшөөһэн харюу үгообди. Эб найрамдал тогтоохо гэһэн зориг бадаруулма Танай уг зорилго үнэхөөроо һайн һайхан хэрэг мүн. Эб найрамдал гээшэ Индидэшье, Пакистандашье, мүн бүхы хүн түрэлтэндэшье шухала хэрэгтэй ха юм. Бидэнэр Инди Пакистан хоёрой хоорондохи харилсаануудай түүхэдэ шэнэ шата нээхые оролдохо ёһотойбди. Мүнөө урдын түүхэ һануулха дурагүй байнаб. Манай хоёр оронoй хоорондохи зүрилдөөн али болохоор халаглаха ушар гэжэ би этигэнэб. Президент Айюб Хан мүн лэ тиимэ этигэмжэтэй гэжэ би үнэн зүрхэнһөө найданӑб. Энэ уулзалга дээрэ урдын ушаралнуудай гүлөө бэе бэеэ зэмэлхэ ябадал байха ёһогүй, харин ерээдүй тээшэ шэнэ ёһоор хараха гээшэ манай зорилго болохо ёһотой.

Манай хоёр оронуудай хоорондо шиидхэгдээгүй олон асуудалнууд бии гэжэ би мэдэнэб. Эгээл һайн харилсаануудтай оронуудайшье хоорондо хоёр ондоо бодомжо, арсалдааншье байдаг гээшэ. Бидэ хоёрой сэхэ шиидхэхэ асуудал гэбэл, эдэ арсалдаануудые шиидхэхэ зэбсэг болбол хүсэн юм гэһэн бодомжоһоо арсаха, хүсэн хадаа хэзээдэшье хэрэглэгдэхэгүй гэжэ шиидхээд мэдүүлхэ ёһотойбди. Хэрбээ ехэ хүсэтэй, арга боломжотой аад, бүри гүнзэгы арсалдаануудтай бусад оронууд зэбсэгтэ зүрилдөөнһөө зайлажа, амгалан ёһоор зэргэ оршон байха ёһо гүримүүдые үндэһэлэн, зэргэлэн ажаһуужа шадаха байһан хадань, Инди, Пакистан шэнги оронууд ямаршье асуудалнуудые буу зэбсэгэй аргаар шиидхэхэ гэһэн хараа шугамһаа арсаха ёһогүй гээшэ гү? Эдэ хоёр оронуудай гол асуудалынь арадуудайнгаа экономическа ажаһуудалыень һайжаруулха гэһэн нэгэн адли зорилго мүн болодог.

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта)

БУРЯАДАЙ АССР-эй МИНИСТРНYYДЭЙ СОВЕДТЭ

Үнгэрһэн жэлэй декабриин 13-да абтаһан тогтоолой ёһоор, 1966 оной январиин 1-һээ Улаан-Үдэ городой коммунальна болон ведомственнэ водопроводһоо ажалшадай абадаг уһанай сэн доошолуулагдаа. Нэгэ кубометр уһанай сэн 5 мүнгэтэ болобо. Предприяти, организацинуудай водопроводһоо ажалшадта 5 мүнгэнһөө доогуур үгтэдэг сэн тэрэл зандаа үлөө.

1966 оной январиин 1-һээ нэгэ жэлэй болзортойгоор Улаан-Үдын нютагай Соведүүдэй мэдэлэй байрын гэрнүүдые дулаасуулһанай түлөө түлбэриие дунда зэргээр 1 дүрбэлжэн метртэ 11 мүнгөөр тогтоогдобо.

АЖАХЫНУУДТА ЭНЭ ОЛЗОТОЙ

Колхозууд, совхозууд болон хүдөө ажахын бусад предприятинуудай үйлэдбэриин хэрэглэлдэ Гүрэнэй энергосистемэнүүд ба электростанцинуудай үгэдэг электрын элшэ хүсэнэй тарифые доошолуулха гэһэн шиидхэбэри СССР-эй Министрнүүдэй Совет баталан абаба. ТАСС-ай гуйлтаар энэ шиидхэбэриие СССР-эй хүдөө ажахын министрэй орлогшо **А. В. Кардапольцев** тайлбарилжа үгэбэ.

Гүрэнэй энергосистемэнүүд болон электростанцинуудһаа колхоз, совхозуудай абадаг электрын элшэ хүсэнэй тариф 1966 оной январиин 1-һээ доошолуулагдаба гэжэ нүхэр Кардапольцев хэлэбэ. Мүнөө ажахынуудай абадаг электрын элшэ хүсэнэй киловатт-час бүхэн нэгэ мүнгэтэ болоо. Хэрбээ урдань электрын элшэ хүсэнэй сэнгэй нэгэ мүнгэнһөө доошо байһан газарта сэнгынь тэрэ зангаараа үлэхэ байна.

Электрын элшэ хүсэнэй түлөө түлэгдэдэг сэнгэй доошолһонһоо илангаяа мал ажахы ехэ олзо абаха болоно. Фермэнүүдтэхи хүндэ хүшэр ажалые оньһожоруулха, электрын хүсөөр хэдэг болохоһоо гадна, малшадай хэдэг бүхы гар ажалые электрын хүсөөр хүдэлдэг механизмуудаар удаа дараалан һэлгэхэ арга боломжо нээгдэбэ гээшэ.

Тэрэшэлэн электрын элшэ хүсэнэй сэнгэй доошолһон ушар газар тарилангай болон мал ажалай продукциин өөрынь үнэ сэнгэй доошолхо ябадалда нүлөөтэй байха. Һүүлэй һүүлдэ энэ ушар хадаа ажахынуудта ехэ олзо үгэхэ, тиин алмагдаһан мүнгэ зөөреэр хүдөө ажахын бусад һалбаринуудые хүгжөөхэ арга олгохо байна бшуу.

Мүноо жэл хүдөө ажахын үйлэдбэри 21 миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэ абаха юм. 1970 он багта хүдөө тосхонуудта электрын элшэ хүсэ хэрэглэлгэ 60—65 миллиард-час хүрэтэрөө ургаха гэжэ хараалнабди.

ТАШКЕНТДЭХИ УУЛЗАЛГА ЭХИЛЭЭ

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта)

Уласхоорондын харилсаануудта хүсэ хэрэглэлгые сагааруулха нэгэл ушар бии гэбэл, ээрхэг түримхэй добтолгодо харюу үгэхэ ябадал мүн гээшэ. Тиимэһээ хүсэ хэрэглэхэ ябадалһаа хоёр талын арсаһан ушар нүгөө талынгаа газар дайдын ойроо хүртэшэгүй байһаниие хоёр талаһаа хүндэлһэн ябадал болохо гэжэ тайлбарилагдаха байна. Бидэнэр Пакистанай бэеэ даанхай байдалые, газар дайдынь ойроо хүртэшэгүй байһые хэлсээнгүйгөөр мэдэрнэбди гэжэ бидэнэр ходо хэлэдэгбди, мүнөөдэршье би үшөө дахин мэдүүлнэб. Тэрэшэлэн бидэнэр өөрынгөө газар дайдын ойроо хүртэшэгүй, байхые, бэеэ даанхай байхые бидэнэр хамгаалха ёһотойбди. Хоёр талынгаа бэеэ даанхай байхые хүндэлхэ ушар эб найрамдал болон хүршэ ёһоной харилсаа тогтоохын тула тон шухала хэрэгтэй зүйл юм.

Энэ ушарай ойлгогдон мэдэрэгдээ гээшэ һаань, Инди, Пакистан хоёрой хоорондохи харилсаанууд хоёр оронуудай арадуудай аша туһада хубилгагдажа болохо байна. Бидэнэр һалбаран хүгжэхыень Пакистанда хүсэнэбди гэжэ эли тодоор, үнэн зүрхэнһөө мэдүүлхыемни намда зүбшөөгыт. Манай арадай ажаһуудалые һайжаруулхын хойноһоо бидэнэр өөһэдөө эрмэлзэнэбди. Хэрбээ Инди Пакистан хоёрой хоорондо һайн харилсаануудай тогтоо гээшэ һаань, Индостан хахад олтирог дээрэ һалбаран хүгжэлтэ түргөөр ерэхэ гэжэ бидэнэр этигэнэбди.

Тиимэ харилсаануудай үндэһэ һууринь хадаа амгалан ёһоор зэргэ оршон байха политикые баталан абаха ябадал мүн гэжэ би хэлээ һэм. Энээнтэй зохилдуулан хэдэн шэглэлээр хэмжээнүүдые абаха хэрэгтэй болоно. Жэшээлхэдэ, хүйтэн дайнай оршон байдалые усадхаха шухала.

Хэрбээ хэблэлээр гү, али радиогоор дамжуулагдан ябуулагдаһан пропагандын һүүлээр хоро шарын, этигэхэгүйн үлэгдэл үлөө гээшэ һаа, тэрэ хадаа хоёр оронуудай хоорондохи харилсаандашье нүлөөлдэг. Энээнэй үргэлжэлөө һаань, хоёр правительствые толгойлогшод болохо бидэнэрэй юуншье гэжэ хэлсэхэдэ үрэ гарахагүй, зүрилдөөнэй аюул хододоо байха юм. Тиимэл дээрэһээ хоёр оронуудай бүхы харилсаануудые һайжаруулха гээшэ манай зорилго болохо ёһотой. Манай худалдаа наймаан үргэдэн ургахын орондо хорожо байна. Инди Пакистан хоёрой хоорондо олон гол мүрэнүүд урдадаг. Арсалдаа зүрилдөөнэй гуламта байхынгаа орондо эдэ гол мүрэнүүд суг хамтын хэмжээ ябуулгануудай ашаар манай хоёр оронуудые баяжуулжа шадаха байна. Манай хамтын аша туһада һайн һаналай, бэе бэеэ ойлголсолгын ашаар хүгжөөжэ боломоор экономическа хани харилсаанай бусад олон һалбаринууд бии гээшэ.

Эдэ бүгэдэ тухай дурдахадаа би хоёр оронуудай хоорондо байһан арсалдаата олон асуудалнуудай байһые харангүй гараха ёһотойбди гэжэ этигүүлхые оролдоногүйб. Тэдэниие би тоолохоёо хүсэнэгүйб. Зүгөөр эдэ бүхы асуудалнууд хүсэ хэрэглэхын ашаар бэшэ, харин зүбшэлдэн хэлсэһэнэй ашаар шиидхэгдэхэ ёһотой гэжэ би хэлэнэб. Зэбсэгтэ тулалдаанууд арсалдаануудые шиидхэдэггүй, харин шиидхэхэ асуудалнуудые бүри олон болгодог, бэе бэеэ ойлголсохо, зүбшэлдэхэ хэрэгтэ һаалта болодог гээшэ. Нүгөө талаһааньшье харабал, амгалан ёһоной оршон байдалда бидэнэр манай хоорондо байһан арсалдаануудые шиидхэхэ талаар бодото аша үрэ туйлаха аргатайбди.

Хэрбээ Түрүүлэгшэ Косыгинай зарлаһан энэ уулзалга дээрэ манай арсалдаануудые усадхахын тула хүсэ хэрэглэхэ ябадалһаа арсаһан тухай хэлсээн баталагдаа гээшэ һаа, тон ехэ туйлалта болохо байна. Энэ ушар хадаа хоёр оронуудай хүсэжэ байһан хүршэ ёһоной һайн харилсаанууд тээшэ харгы гаргажа үгэхэ, тэрэшэлэн манай олон асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгыемнай горитойхоноор хүнгэлхэ. Бидэнэр мүн бусад асуудалнуудые зүбшэжэ шадахашьебди, тиихэ ёһотойшьебди. Тиин хэрбээ эдэ асуудалнуудай заримаар хэлсээ туйлажа шадаагүй һаа, ерээдүйн ойрын сагта хэлсээ туйлаха харгы замуудые оложо шадаагүйшье һаа, бидэнэр амгалан ёһоор шиидхэхэ аргаһаа арсаха ёһогүйбди.

Бидэнэртэ ехэ харюусалга даалгагданхай. Индостан хахад олтирогой хүн зоной тоо 600 миллион гэхэ гү, али хүн түрэлтэнэй табанай нэгэ хубинь болодог юм. Инди Пакистан хоёр һалбаран хүгжэхынгөө тула амгалан ёһоор ажаһуужа һураха ёһотой. Саг үргэлжын дайн сэрэгэй оршон байдал манай арадуудта бүри ехэ хүшэр хүндэ байдал тохоно. Хоорондоо дайлалдажа байхын орондо үгытэй ядуу байдалтай, үбшэн тахалтай, мунхаг байдалтай тэмсэжэ эхилэе. Хоёр оронуудай жинир хүнүүдэй хүсэл эрмэлзэлгэнь, этигэл найдабаринь, шиидхэхэ асуудалнуудыньшье аб адли. Тэдэнэр дайн тулалдаае хүсэнэгүй. Харин эб найрамдал, һалбаран хүгжэлтые хүсэнэ. Тэдээндэ буу зэбсэг, һомо дари хэрэггүй, харин эдеэ хоол, хубсаһа хунар, гэр байра хэрэгтэй. Манай арадуудай үмэнэ байһан энэ уялгые дүүргэхын тула бидэнэр энэ уулзалга дээрэ эли тодо, тодорхой юумэ туйлахые оролдохо ёһотойбди.

Энэ хадаа шухала уулзалга гээшэ, бидэн тээшэ бүхы дэлхэйн анхарал хандуулагданхай. Пакистанай Президент, Индиин Премьер-Министр уулзаад, хэлсээ туйлажа шадаагүй гэжэ бү хэлэг лэ. Бидэнэр өөһэдынгөө асуудалнуудые бүхы дэлхэйн оршон байдалтай холбон хаража шадаха шадалтайбди гэжэ өөһэдынгөө бодото хэрэгүүдээр гэршэлэе.

***

Советскэ правительствын толгойлогшо Пакистанай Президент Мохаммед Айюб Хан үгэ хэлэхэнь гэжэ соносхобо.

Мохаммед АЙЮБ ХАНАЙ хэлэһэн үгэ

Г-н Түрүүлэгшэ,

Г-н Премьер-министр,

Хүндэтэ делегадууд!

Узбекистан Республикын түүхэтэ, гоё һайхан түб хотын ажаһуугшадай зүгһөө хүргэгдэһэн хани халуун, үнэн зүрхэнэй угталгаар минии делегаци, мүн би өөрөө ехэ баяртайбди. Энэ районой арадай, мүн манай арадай хоорондо соёл культурын талаар адли олон юумэнүүд, урдын гайхамшагта олон домогууд бии гээшэ. Имагтал энэ город энэ түүхэтэ конференциин болохо газар болоһониинь ушартай. Энэ конференци дээрэ бидэнэр манай ерээдүйн—бэе бэеэ ойлголсохо, һайн һанал, хани харилсаанай үндэһэ һуури дээрэ тогтоһон ерээдүйн аша туһада шэнэ шэглэл оложо шадахабди гэжэ бидэнэр найданабди. Ташкент манай урдын түүхэ тухай һануулна, тиихэ зуураа ерээдүй тээшэшье заажа үгэнэ.

Г-н Түрүүлэгшэ,

Энэ уулзалгые зарлаха талаар Танай гаргаһан холын хараатай, гүрэнэй сэсэн мэргэн бодомжолгын түлөө, мүн энэ уулзалгые эрхим һайнаар эмхидхэһэнэйтнай түлөө Советскэ правительствада, Танда өөртэтнай бидэнэр тон ехэ баяр хүргэнэбди. Танай тон ехэ ажалтай байһыетнай, туйлай ехэ уялгануудые бэе дээрээ даажа байһыетнай бидэнэр бүгэдөөрэн мэдэнэбди.

Эб найрамдалай аша туһада хэлэһэн Танай энэ шухалын шухала оролдолгын бүхы удха шанарые бүхы дэлхэйн зүгһөө һайнаар мэдэжэ байһан шэнги бидэнэршье тон һайнаар ойлгонобди гэжэ Таниие найдуулхые хүсэнэб.

Мүнөө Ташкент тээшэ бүхы дэлхэй хаража байна. Арсалдаануудаа амгалан ёһоор, үнэн зүбэй, хүндэ ёһын үндэһэ һуури дээрэ шиидхэхэ һайн арга боломжо Инди Пакистан хоёрто түүхэ олгожо үгэбэ. Энэ арга боломжые үнэн сэхээр, бодото аша үрэтэйгөөр хэрэглэхэ хүсэлэнтэйгөөр бидэнэр эндэ ерээбди.

Бидэнэр хани харилсаанай эрмэлзэлгэ түгэлдэр ерээбди. Индитэй манай арсалдаае мүнхэжүүлхэ бэшэ, харин шиидхэхэ гэһэн зорилго манай урда табигданхай. Арсалдаагаа үргэлжэлүүлхын тула бидэнэр эндэ ерээ бэшэбди. Бидэнэр түгшүүрилтэ байдалые усадхажа, хоёр ороной арадуудай этигэл найдабаритай, амгалан тайбан ажаһуудалтай болохо ябадалдань туһалхые хүсэнэбди. Индиин хүндэтэ Премьер-министр, тэрэнэй хүндэтэ нүхэдүүд, мүн лэ иимэ һанал бодолоор зориггжонхой байһандань һэжэг түрэнэгүйб.

Инди Пакистан хоёрой 600 миллион хүн зоной һалбаран хүгжэлтэ эб найрамдал хангаха ябадалһаа дулдыдана. Харин ээрхэлгын үни удаан байһан харанхы мунхаг үе сагһаа Индишье, Пакистаншье зобоо юм. Имагтал олон зуун жэлэй үнгэрһэн хойно бидэнэр сүлөөтэй болообди.

Колониализмын харанхы мунхаг үлэгдэлые усадхахал хэрэгтэ өөрынгөө бүхы эршэ хүсые, арга боломжые үгэхын тула, манай арадта зол жаргалай, хүгжэлтын харгы зам нээжэ үгэхын тула бидэнэр амгалан ёһоор оршон байха зэргэтэйбди. Юуб гэхэдэ, эб найрамдал бидэндэ шухалын шухала удха шанартай, хэрэгтэй юм.

Эб найрамдал тогтоохын тулада гансал һанал хүсэл үшөө бага юм. Тэрэниие туйлаха хэрэгтэй. Тиихын тула эб найрамдалда аюул хүргэдэг асуудалнуудые сэхэ хараха хэрэгтэй. Энэ хадаа эб найрамдал туйлахын нэгэ арга зам гээшэ. Өөрынгөө ухаалай сэнгээр лэ бидэнэр эдэ асуудалнуудые буруушаажа шадаха байнабди гэжэ бидэнэр һайнаар ойлгообди. Дороо түгшүүрилтэ байдалые далдалһан эб найрамдалай гансахан халхабшаар нацинууд һанаагаа амаруулжа шадахагүй. Бодото эб найрамдалые гансахан халхабша һэлгэжэ шадахагүй. Бидэнэр имагтал энэ асуудалые шиидхэжэ, манай хоёр оронуудай хоорондо эб найрамдалай бата бэхи үндэһэ һуури байгуулха эрхэ байдал тогтоохо ёһотойбди. Энэ ушарые хараадаа абажа, би дайн сэрэгһээ арсаха хэлсээ Индитэй баталха гэһэн үнэн зүрхэнэй дурадхал Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин Генеральна Ассамблей дээрэ хэһэн байнаб. Энэ хэлсээн хадаа хоёр оронуудай хоорондо баталагдаһан ёһо гуримуудай үндэһөөр манай үмэнэ байһан гол асуудалай шиидхэгдэһэн лэ хойно баталагдаха ёһотой. Хоёр оронуудай хоорондохи дайн сэрэгһээ арсаха тухай хэлсээн аша үрэтэй байха гэбэл, тэрэ хэлсээн арсалдаата асуудалнуудые шиидхэхэ талаар тодорхой хэмжээнүүдээр баталагдаһан байха ёһотой. Тэдэ арсалдаанууд эбтэй эетэй болохын үндэһөөр шиидхэгдэжэ шадагдаха.

Инди Пакистан хоёрой урда байһан асуудалнуудай хүндэ, орёо байһаниинь мэдээжэ. Теэд тэдэниие амгалан ёһоор, хүндын ёһоор шиидхэхэ арга хоёр оронуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ үгы гэжэ хэлэхын аргагүй. Һүүлэй һүүлдэ Инд мүрэнэй адагай уһан тухай хэлсээ баталжа шадаха байнабди. Энэ асуудал орёо, аюултайшье байгаа. Һүүлдэнь бидэнэр манай арсалдаае Качска Ранн гэдэг зургаанай шиидхэбэридэ үгэхэ гэжэ хэлсээбди. Урдань манай хилэнүүдые заһажа, олон арсалдаата асуудалнуудые хани ёһоор шиидхэхэ арга бидэндэ олдоо һэн. Теэд мүнөө манай хоорондо түгшүүрилтэ байдал тохёолдуулжа, тулалдаа үргэлжэлүүлжэ байһан гол асуудалда сэхээр хандажа шадахагүйбди гэжэ бидэнэр юундэ тоолохо болонобибди?

Манай хоёр оронуудай арга боломжо хизаарлагданхай, манай арадуудай ажаһуудалые улам һайжаруулхын тула мүнөө байһанһаа бүри ехэ юумэн манда хэрэгтэй. Хэмнайшье дай хэхэ аргатай бэшэ. Дайн сэрэгтэ бэлдэхын тула манай арга боломжые хэрэглэжэ бидэнэр шадахагүйбди. Энэ хадаа һаяхан болоһон үйлэ хэрэгүүдһээ манай хэхэ гол тобшолол мүн болохо ёһотой. Манай арадуудай эриһэн юумые бидэнэр үгэхэ ёһотойбди. Манай арадууд ухаалые бэшэ, харин ажаһуудалай хэрэгсэлнүүдые эринэ.

Энэ зүблөөн эб найрамдалай дохёо болог лэ; эндэһээ манай арадуудта этигэл найдабариин үгөөр хандая. Амгалан ёһоор, хүндын ёһоор шиидхэжэ болохогүй асуудалнууд манай харилсаануудай хоорондо үгы юм. Бидэнэр манай арадуудта үнэн сэхээр хандаха ёһотойбди. Хэрбээ бидэнэр бодото дээрээ эб найрамдалые хүсэдэг гээшэ һаа, имагтал энээнһээ эхилхэ ёһотойбди. Тиихэдээ н[illegible]гэшье орон эб найрамдалай арга нүгөө хэсэлые нүгөө орондо баадхажа шадахагүй гэжэ ходо һанаха ёһотойбди. Эб найрамдалай арга нүхэсэл гээшэ тэгшэ эрхэ, үнэн зүб байха ябадал мүн. Энэ[illegible]ниие оронууд хүндэлжэ һураха, бэелүүлжэ һураха ёһотой.

Энэ зүблөөе үнэнтэ дээрэнь эб найрамдалай зүблөөн болгохо хэрэгтэ бүхы хани хандалгаяа зорюулхабди, үзүүлхэбди гэжэ Таниие, г-н Түрүүлэгшэ, тэрэшэлэн Индиин хүндэтэ Премьер-Министр, найдуулхые хүсэнэб.

Үгэеэ дүүргэхын урда тээ Танай угталгын түлөө, Инди Пакистан хоёрой уулзалгые эмхидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хандаһанайтнай түлөө Т[illegible] бүгэдэндэ үшөө дахин баяр хүргэнэб.

Та бүгэдэндэ баяр хүргэнэб.

***

Эндэ хэлэһэн үгэнүүд ехэ анхаралтайгаар шагнагдаа, дүүргэхэ бү[illegible]хэндэнь нэрьемэ, шанга альга та[illegible]шалганууд болоо.

Тиин бүхы талынхидай зүбшөөлөөр түрүүшын заседани дүүрэбэ.

МОХАММЕД АЙЮБ ХАН, ЛАЛ БАХАДУР ШАСТРИ, А. Н. КОСЫГИН ГЭГШЭД ХӨӨРЭЛДЭБЭ

ТАШКЕНТ, январиин 4. (ТАСС-ай тусхай корр.). Мүнөөдэр үдын урда тээ Пакистанай Президент Айюб Хан, Индиин Премьер-Министр Лал Бахадур Шастри гэгшэд СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай хабаадалгатайгаар хөөрэлдэжэ, Индиин Премьер-Министрэй ба Пакистанай Президентын Ташкентдэхи уулзалгатай холбоотой асуудалнуудые даб дээрэ зүбшэн хэлсээ.

Энэ хөөрэлдөөндэ Пакистанай, Индиин ба Советскэ Союзай тушаалтад мүн лэ хабаадалсаа.

Ромен Ролланай ойн һайндэрые үнгэргэхэ комитет

Ромен Ролланай түрэһөөр 100 жэлэй ойн энэ жэлэй январь соо гүйсэхээ байһантайнь дашарамдуулан, СССР-эй Министрнүүдэй Совет ойн һайндэр үнгэргэхэ бүхэсоюзна комитет эмхидхэн байгуулба. Тус комитедтэ элитэ мэдээжэ уран зохёолшод, искусствын ажал ябуулагшад, олониитын түлөөлэгшэд ороо. Тэдэнэй тоодо: Н. П. Бажан, П. У. Бробка, Л. М. Леонов, Э. Б. Межелайтис, Л. С. Соболев, А. Т. Твардовский, К. А. Федин, И. Г. Эренбург, В. В. Гришин, Ю. А. Завадский, М. В. Келдыш, С. П. Павлов, В. Ф. Промыслов, С. К. Романовский, Е. А. Фурцева, Т. Н. Хренников, Д. Д. Шостакович гэгшэд бии.

Комитедэй түрүүлэгшээр И. И. Анисимов — СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент, А. М. Горькиин нэрэмжэтэ Дэлхэйн литературын институдай директор һунгагдаа.

Француз агууехэ уран зохёолшодо зорюулагдаһан вечер ССР Союзай Ехэ театр соо болохо. (ТАСС).

Олон үхибүүтэй эхэнүүдтэ „Эхэ-Геройн“ хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо

Буряадай АССР-эй арбан, бүри олон үхибүүдые түрэһэн, хүмүүжүүлһэн эхэнүүдтэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1966 оной январиин 3-най Указаар «Эхэ-Геройн» хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоод, «Эхэ-Геройн» орден, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй грамота барюулагдаха болоо гэбэл:

1. **Аюшеева** Дарисурун Галсановнада — Зэдын аймагай Дээдэ Үшөөтэй тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
2. **Галсанова** Цырма Жанаевнада — Хориин аймагай Хэжэнгын совхозой хүдэлмэришэн.
3. **Гылыкова** Цырен-Дулма — Улаан-Үдэ хотын гэрэй эзэн эхэнэр.
4. **Шобосоева** Дудари Будаевнада—Түнхэнэй аймагай «Маяк» колхозой гэшүүн.
5. **Шобосоева** Иринчин Лопсоновнада — Түнхэнэй аймагай «Маяк» колхозой гэшүүн.

(ТАСС).

ҺАЙНААР ЭДЕЭЛҮҮЛХЭ, ХАРУУЛХА

Тарган— табан хоногой

ТҮРҮҮШҮҮЛ ОЛОШОРНО

Манай колхозой һаалишад һайнаар ажаллажа, хуушан жэлээ үдэшөө һэн. Һү һаалгаар жэлэйнгээ түсэб бүри декабрь һарын эхеэр дүүргэһэн, хамта 8 мянга гаран центнер һайн шанартай һү гүрэндөө тушааһан байгаа. Тиигээд жэлэй дүүрэтэр хэдэн зуугаад центнер һү түсэбһөө гадуур худалдаа юм.

Шэнэ жэлнайшье гараба. Колхозоймнай һаалишад ямар зорилго табибаб? Булта нэгэл зорилготой: түрэл партиингаа XXIII съездые ажалай амжалтаар угтахын тула социалис мүрысөөндэ бүгэдөөрэн хабаадалсаха гэлсэбэ. Үбэлэй үедэ сүүдхэдээ үнеэн бүриһөө 6—8 литр һү һаахын хойноһоо тэмсэнэ.

Колхозоймнай түрүү һаалишан Мария Аюшеева нүхэдэйнгөө дунда жэшээ харуулан ажаллажа байдаг. Үнгэрэгшэ жэлдэ абаһан уялгаяа хамагһаа урид дүүргээ һэн. Сомоной Соведэй депутат һаалишан Ира Батуева, һаалишад Цырма Дондопова, Дари Биликтуева, залуу һаалишан комсомолка Нина Будаева гэгшэд һайнаар ажаллажа байнад. Ажал дээрээ түрүү ябаһан хүнүүд үдэрһөө үдэртэ олошорно.

С. БИЛИКТУЕВ,
Сэлэнгын XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн.

ҮБЭЛЭЙ ХҮЙТЭНДЭ БЭЛШЭҺЭЭР

Үдэр ерэхэ бүри хүйтэн шангаржа, хээрэ һууһан мододшье буурал сагаан сэнхэгээр хушагдажа, гол горхонуудай хобоо, хотогороор үглөө үдэшын дошхон һалхин хара жабараар хуумайлан эшхэрнэ. Тарган тобир малда иимэ хүйтэн тиимэшье һаадтай бэшэ хэбэртэй. Хагда ногоо садатараа эдижэ, һайн харууһанда байһан мал хүсэ тэнхээгээ хороонгүй, ойн захын, бургааһа шугын забһарай эдеэлсэ элбэгтэй газарта ямаршьегүй бэлшэнэ.

Ахын аймагай «Коммунизм» колхоздо адуулгашанаар хүдэлхэдөө мэдээжэ болоһон Дари Цыбденова жэл бүхэндэ ажалай үндэр амжалта туйладаг, харууһалжа байһан малаа тобир тарганаар ондо оруулдаг юм. Һарлагуудаа хаана адуулхаяа, хэды сагта бусаахаяа һайн мэдэхэ.

Энэ жэлдэ харууһалжа байһан 90 толгой һарлаг хашарагуудаа игаабари дулаан, хагда элбэгтэй газарта адуулжа, шадал тамирынь муудхаангүй байһаар.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д. Цыбденова адуулга дээрэ.

Д. ДУГАРОВАЙ фото.

ҺАЙН ГЭХЫН АРГАГҮЙ

Баргажанай Аргадын совхозой нэгэдэхи отделениин Балзын фермын һаалишадай ямараар ажаллажа байдаг тухайнь хэлэлтэй. Энэ фермые Бадма Раднаев хүтэлбэрилнэ. Эндэ хэгдэжэ байһан ажалыень хараад, ямар гэжэ хэлэлтэйб? Һайн гэхын аргагүй. Тус фермэдэ 144 үнеэн харууһалагдажа байдаг. Тэдэнэй оройдоол 68-ниинь һаагдана бшуу. Энэ үнеэдһээ сүүдхэдээ 258 литр һүн һаагдаха түсэбтэй аад, 150—155 литртэ хүргэгдэнэ. Түсэбынь аяар зуугаад литрээр дүүртэгдэнэгүй ха юм.

Теэд яахадаа һүн иимэ багаар һаагданаб? Нэн түрүүн хэлэхэдэ, һаамхай үнеэд бага тэжээл дээрэ байлгагдана. Илангаяа шэмэгэ тэжээл үгтэнэгүй. Үдэртөө үнеэн бүридэ 10 килограмм силос үгтэдэг нэрэтэй. Энэнь юун болохоб даа. Гадна түрүү ажахынууд һолоомые гидролизно аргаар буйлуулан малда эдюулнэ ха юм. Харин иимэ хүдэлмэри мүнөө ябуулагданагүй. Энээнһээ гадна малынь үбэлэй хүйтэндэ бүлеэн уһааршье уһалагданагүй. Фермын үнеэдтэ гидролизно аргаар һолоомо буйлуулха тухай ходол хэлсээн гарадаг. Теэд юунһээ шалтаг болоноб гэхэдэ, энэ фермэдэ уһа зөөхэ тусхай машина үгтэхэ байгаад, тэрэнь мүнөө хүрэтэр хүсэлдэнэгүй.

Тиихэдэ фермынхид һаамхай үнеэдые эдеэлүүлхэ тусхай графигтай, зүгөөр тэрэнээ наринаар дүүргэнэгүй. Үглөөгүүр 5 час 30 минутада эдеэлүүлэгдэжэ эхилхэ үнеэдтэ тэжээлынь һураггүй оройтуулагдажа үгтэнэ. Саг соогоо үнеэн эдеэлүүлэгдэнэгүй бшуу даа.

Хэрбээ эдэ дутагдалнуудай байгаагүй һаа, энэ фермын һү һаали нилээд нэмэхэ, үбэлдөө һүн ехээр абтаха аргатай байгаа.

Л. ЦЫРЕТОРОВ.

Совет засагай тогтоһоор 50 жэлэй ойдо

МАРСЕЛЬ КАШЕНЭЙ БЭШЭГ

Таджигай архивтахи материалнуудые үзэжэ байтараа. «Юманите» газетын тэмдэгтэй саарһан дээрэ Марсель Кашенэй гар табиһан багахан бэшэг олобобди. Бэшэгэй доодо тээнь: «Париж, 1929 оной февралиин 6» гэжэ бэшээтэй.

Франциин, уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй элитэ мэдээжэ ажал ябуулагша, Франциин Коммунис партиин үндэһэ һуури табигшадай, хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн Марсель Кашенэй бэшэг Парижһаа хэдэн мянгаад модоной газарта байдаг Душанбе хото хайшан гээд ерэһэн хаб гэжэ элирүүлхые оролдобобди. Бидэндэ иимэ ушар мэдээжэ болоо.

...1928 оной сентябриин 23-да һая тогтоһон Таджигай республикын түб—Душанбе хотодо партиин областной комитедэй пленум нээгдэһэн байгаа. Коминтернын VI Конгрессэй дүн тухай элидхэл зүбшэн хэлсэгдэһэн юм. VI Конгрессто хабаадалсахаяа Душанбе ерэһэн Польшын революционер-коммунист, уласхоорондын таряашадай хүдэлөөнэй мэдээжэ ажал ябуулагша Томаш Домбаль элидхэл хээ һэн. Коммунис Интернационалай Конгрессэй шиидхэбэринүүд тухайда элидхэл соогоо тодорхойгоор х ө ө р э ж э үгөөд, колониальна асуудалда анхарал ехээр хандуулаа бэлэй. Колониальна, дулдыданги оронуудай арадуудта Советскэ Союзай хэды ехэ революционно нүлөө үзүүлдэг тухай тэрэ хэлэһэн байна. Урдань хаанта Росеин колониальна, гээгдэнги заха булан байһан Таджигай республикада шэнэ байдал байгуулгын шухала удха шанарые тэмдэглээ.

Таджикистанда болоһон хубилалтые хаража, Томаш Домбаль гайхахын ехээр гайхаа һэн гэдэг. Бүри һаяхан лэ феодализмын эшээн байһан, бүглүү холын районуудта бүри отог отогой харилсаанай дэлгэрэнги байһан энэ хизаарта ажалшан арад Совет засаг тогтоогоод, социализм байгуулжа эхилээ ха юм.

Партиин Таджигай обкомой пленумэй ендэр дээрэһээ Томаш Домбаль иигэжэ хэлээ һэн:

— Тэмсэлэй фронтын эгээн шухала газарта хүдэлмэрилжэ байһан таанадта хандаха хүсэлтэйб. Бүхы дэлхэйе фронтын хэһэгүүд болгон хубаагаа һаа, танайхи онсо шухала хэһэг болоно. Би таанадые магтаха гэнэ бэшэб. Теэд, ажал хүдэлмэридөө туйлаһан асари ехэ амжалтыетнай урма баяртайгаар тэмдэглэнгүй аргамгүй...

Совет Таджикистанаар ябаһанай удаа гэртээ бусаһаар Томаш Домбаль Дунда Азиин арадуудай түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн хүгжэмтэ-драмын т р у п п ы н хари гүрэнөөр ябажа наада табилгые эмхидхэхэ тухай һанаашалаа һэн. Тэрэ үеэр Парижда ажаһууһан, Польшын мэдээжэ уран зохёолшо Бруно Ясенскидэ энээн тухай хэлэһэн байгаа. Польшоһоо Франци нүүжэ ошоһон Бруно Ясенский Франциин Коммунис партиин гэшүүн боложо ороһон, Парижда пролетар ангиин нүүдэл театр эмхидхэһэн юм. Томаш Домбалиин дурадхалые ехэ зүйтэйдэ бодоод, Ясенский Дунда Азиин артистнуудай гастрольдо ябаха хэрэг тон эдэбхитэйгээр эмхидхэжэ захалһан.

Бруно Ясенскиин дурадхалые Уласхоорондын литературна, театральна бюро һайшаан дэмжээ һэн. Дунда Азиин түлөөлэгшэдэй хүгжэмтэ — драмын болон балетнэ труппануудай гансахан Европодо бэшэ, мүн Америкэдэ наада табилгые ехэтэ дэмжэхэ байнаб гэжэ энэ эмхиин түлөөлэгшэ харюусаа бэлэй.

Тэрэ үедэ «Юманите» газетын директор байһан Марсель Кашенһээ аха дүүгэй хани халуун бэшэг Ясенскидэ ерээ һэн.

«СССР-тэ хабаатай Дунда Азиин арадуудай түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн хүгжэмтэ-драмын труппын Европоор ябалга эмхидхэхэ гэһэн танай һанамжа намайе ехэтэ һонирхуулба.

Иимэ үүсхэлэй мүнөө үедэ илангаяа ехэ удха шанартай байһандань этигэнэб», — гэжэ Марсель Кашен бэшээ һэн.

Хүгжэмтэ-драмын труппын иигэжэ наада табилгын тон шухала удха шанартайе хараада абажа, Франциин коммунистнууд халуунаар дэмжэхэ, анхаралаа хандуулха байха гэжэ этигэһэнээ Марсель Кашен мэдүүлһэн юм.

«Эгээл тиимэһээ танай дурадхалые ехээр һайшаанаб. Юуб гэхэдэ, энэ хэрэг Франциин империалистнуудта мүлжүүлжэ байдаг колониин 50 миллион негрнүүдые сүлөөлхын түлөө манай тэмсэлдэ ехэхэн туһа хүргэхэ байһыень хараада абаха хэрэгтэй», — гэһэн үгэнүүдээр Марсель Кашенэй бэшэг түгэсэнэ.

Дунда Азиин арадуудай хүгжэмтэ-драмын труппын гастроль эмхидхэхэ асуудалаар Бруно Ясенский Таджигай Автономито Республикын Арадай Комиссарнарай Соведэй Түрүүлэгшэдэ хандаһан байгаа. Энэ хэрэгэй амжалтатайгаар бүтэхын тулада мүнөө архивһаа олдоһон, Марсель Кашенэй бэшэг эльгээлсэһэн юм.

...Гастроль эмхидхэхэ хэрэг бүтөөгүй бэлэй. Энэ хэрэг эмхидхэгшэ Бруно Ясенский «Парижые галданаб» гэһэн «Юманите» газетэдэ тунхаглагдаһан ёгто романайнгаа түлөө зэмэлэгдэжэ, Франциһаа сүлэгдөө һэн.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо 37 шахуу жэл үнгэрөө. Таджикистанда хари гүрэнэй хэдэн зуугаад аяншад, хэдэн арбаад делегацинууд жэл бүри ерэдэг. Тэдэнэр эндэ болоһон асари ехэ хубилалтануудые тэмдэглэнэ. Энээн тухайда зариман хоро шараа бусалангяар, зариман айһан һүрдэһэн шэнжэтэйгээр дурдадаг, харин манай нүхэд омог баяртайгаар мэдүүлдэг. 1965 оной хабар Политбюрогой гэшүүн Поль Лоран түрүүтэй Франциин Коммунис партиин делегаци Таджикистан ерээ. Таджигай телеграфай агентствын корреспонденттэй хөөрэлдэхэ зуураа, Поль Лоран иигэжэ хэлэбэ:

«Совет засагай жэлнүүдтэ таджик арадай ажабайдалдань болоһон асари ехэ хубилалтанууд маниие ехээр гайхуулаа. Танай республика дотор бодхоогдожо байгаа үргэн дэлисэтэ барилгыетнай хараабди. «Москва» колхозой таряашадай ажалай амжалтатай танилсаабди, урдань сүл губи байһан газарта хүнэй гараар тогтоогдоһон далайе хараабди.

Таджикистанда манай хараһан бухы юумэ асари ехэ туйлалтые гэршэлнэ».

Марсель Кашенэй үгөөр хадабал, империалистнуудта мүлжүүлжэ байһан колониин арадуудые сүлөөлхэ хэрэгтэ Дунда Ази мүнөөшье туһа хүргэнэ.

Александр ВИШНЕВСКИЙ,
КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Марксизм-ленинизмын институдай Таджигай филиалай эрдэмтэ ахамад хүдэлмэрилэгшэ.

Виктор РУДНИЦКИЙ,
институдай партийна архивай хэлтэсые даагша.

(АПН).

Клавдия Андреевна Воейкова Улаан-Үдын локомотивна деподо арба гаран жэлдэ үрэмдэгшөөр хүдэлмэрилхэ зуураа, эрхим жэшээ харуулжа, коммунис ажалай ударник болонхой. Мүнөө энэ ударник КПСС-эй XXIII съездын хүндэлэлдэ халаан бүхэнэйнгөө нормо ходо үлүүлэн дүүргэнэ. Зураг дээрэ: К. А. Воейкова.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

БУЛАД ХҮЛЭГЭЙ ЖОЛООШОН

ЧИМИДЭЙ Очирые эгээл хуушанай бэрхэ трактористнуудай нэгэн гэжэ Доодо-Гол тосхондо багахан ухибүүдшье һаа мэдэхэ юм. Теэдшье энэ дэмы бэшэ. Хамтын хэрэгэй түлөө унтаха нойроо, эдихэ хоолоо мартажа ябадаг хүнүүдэй нэгэн байхаһаа гадна, Очир хорёод гаран жэлдэ булад хүлэгтэй бэеэрээ носолдожо, тэрэниие жолоодожо ябана...

Очирой гэртэ уни бутарма дулаахан. Гэрэй эзэн эхэнэр сүлөөгүй. Ханадань хэдэн рамануул соогуур Хүндэлэлэй грамотанууд аржылдана, үзэгүүдыень холбоходом гэрэй эзэнэй жэшээтэ ажалые согсолһон гэршэнүүд. Хойто ханада ехэ рама соо элдэб фотонууд һуулгаатай. Тэдэнэй нэгэндэ далайн сэрэгшын формотой шираг улаан буряад хүбүүн хаанашьеб холые шартэн һууна. Үбсүүн дээрэнь дайшалхы медальнууд. Энэ хүбүүнэй хажууда Керченскэ хахад арал дээрэ баатарлигаар тэмсэһэн ондоо хүнүүд һууна. Мүнөө хаана хаб эдэнэр? Заримаиинь агуу ехэ дайнай дүлэн соо унаа, нүгөөдүүлынь энээхэн буряад хүбүүн Чимидэй Очир шэнги ажал хэжэ ябана.

Гэнтэ үүдэн «түрд» гэжэ бодолгыем таһалба. Газааһаа Очир Лубсанович орожо ерэбэ. Хара тоһон болошоһон хүүртиг үмдэнхэй. Һалхинда шуура долёолгожо, хүрин хара болоһон нюуртай. Зүгөөр ханада һуугааша шираг улаан буряад хүбүүнэй харбаһач хара нидхэнүүд нөөхил хэбээрээ зурылдана, галтай урихан нюдэнүүдынь гэтэн байнал!

Улаан һуунабди. Халуухан сай һороноибди. Мүнөө сагай байдал, ажал хэрэгүүд тухай үгэнүүдые һубаруулан үнгэрһэн саг дурданабди. Очир тиигэжэ һуухадаа газаашаа холые шартэн, аниргүй болошоно. Хүнэй бодол соо үнгэрһэн сагууд аржыжа байдаггүй. Тэрэ багынгаа түрүүшын алхамуудые һанажа һуугаа гү, али табяад ондо шэнэ комбайнда һуужа, Үдынгөө голдо суурхаһанаа һанаа гү?!

...Үнихэн болоһон хэрэг. Баруун хүнгыһөө хара шоройгоор шэдэлжэ байһан хабарай нэгэ үдэр һэн. Тарилга эхилэнхэй. Хүнүүд харанхы болотор ажаллана. «Оборона СССР» колхозойхид Хүндыдэ байһан моридоо анзаһанда холбожо табинхай. Хоёр колесно тракторай абяан холохон дуугарна. Тэрэ үдэр прицепшик байһан арбан зургаатай Очир түрүүшынхеэ гансаараа хахалхаяа үглөөгүүр эртэ гараһан байгаа. Бүхэли үдэр Очирой «колесно» баруун гүбээгэй наада хажуугай поли нилээдгүй хабтайлгаба. Үдэшэ болоһон хойно тракторайнь мотөөр таршаганаад байшаба...

Үглөөдэрынь Очир «подшипник галдабаш» гэжэ бригадирһаа нилээдгүй гашай эдижэ. «трактортa хожом һуухагүйш» гэһэн заналта абабашье, Очир досоогоо «һуухаб,... һуухаб..» гээд бодожол байгаа һэн.

Хойто хабарынь дахин тракторта һууба. Дайн эхилһээр арбаад һара болонхой байгаа, эрэшүүлшье үсөөршэнхэй. Очиршье энэ жэлдэ эрхим амжалта туйлажа, нютагаархиндаа магтуулаа. Тиибэшье олон һара болонгүй Очир армида мордоо һэн.

Агуу ехэ дайнай дүүрэтэр буряад сэрэгшэ оронойнгоо зүүн хилые нарин хёрхоор сахилсаһан юм. Уданшегүй Японой империалистнуудые хяа бута сохилгодо хабаадаа. Һүүлдэнь далайн сэрэгшэ Очир Чимитов Номгон далайн эрьедэ албаяа үргэлжэлүүлһэн намтартай.

— Дүшэн долоон оной хабар албанһаа табигдажа ерээд, хоёр хоноод. комбайнай ремонтдо ороогшо һэм,—гээд Очир Лубсанович һанаһанаа хөөрэнэ.

Тэрэ сагые бишье мэдэнэб. Бишыхан шадал багатай колхозууд оршодог байгаа. Теэд Очир нэгэ үдэр хүлөө жиижэ хэбтээгүй. Энээнэй хүдэр гараар хахалагдаһан газар, хуряаһан ургасые тоолохо болоо һаа барагдашагүй.

Энэ үнгэрэгшэ хабар Очир Лубсанович «ДТ-54» трактораар тарилгада ябахадаа, ажалдаа эрхим амжалта туйлажа, түмэр хүлэгтөө, улаан туг намилзуулһан юм.

....Таряа хуряалгын һүүлшын үдэрнүүдэй нэгэ үглөөгүүр Хүндын полевой станда ерэбэбди. «СК-3» шэнэхэн хоёр комбайнай хажууда хоёр хүн эрьелдэнэ, нэгэниинь — Очир Лубсанович.

Энэ нүхэрэй үндэр бүтээсэтэй ажалай «нюусануудай» нэгые тиихэдэ мэдэхэ болоо һэм.

Очир Лубсанович үнгэрэгшэ хуряалгын үедэ комбайнаа нэгэшье эбдэржэ һаатуулаагүй. Энээнэй ашаар сезон соогоо 847 гектар ороохо таряа хуряажа абаһан байна. Үдынгөө совхозой комбайнернуудай социалис мүрысөөндэ хоёрдохи һуури эзэлээд, курортдо амарха путёвкоор шагнагдаа һэн.

Н. ГАЛДАНОВ.

Хори.

ФАМ ТЫ НЯН,

Вьетнамай поэт

ЭГЭШЭДЭЭ БЭШЭҺЭН БЭШЭГ

Шанаһан сайгаа уугаагүй
байтараа, эртэ
Шам Шон тосхонһоо бэшэг
абабаб гэнтэ.
Шаралгы ногоон үнгэтэй
гадараарнь таняалби,
Шамдуугаар сохилһон зүрхэеэ
арайхан барялби...
Түрэһэн гараһан нютагни
нюдэндэм харагдаа,
Түргэлэн тиихэдэ хахасажа
гараһамни һанагдаа.
Түүхэтэ холын Хюэгээрнай
газар дорьбон,
Түерөөн, нүерөөн боложо
гүйлдэшоо һэн зон...
Буугаа гартаа барихадаад
шэглээлши урагшаа.
Булагай эхеэр тойрожо,
гэшхэлээ һэм хойшоо.
Булгилһан сэдьхэлээ даран,
заяаеш уншанам,
Бузагай дайсадые зэбүүрхэн,
хороо бусалнам.
«Нян эгэшыемнай харнин
сэрэгшэд зобоогоо.
Нялха хүүгэниинь орилһоор
үлөөл даа гэр соогоо.
Дүү хүбүүмни тэдээндэ
баһал баригдаа,
Дүтын модонһоо үлгүүлжэ,
баарһан, алагдаа,
Аба эжы хоёрнай
уйдажа сүхэрөө,
Аһажа ядаһан сүсалдал
унтарха дүтэлөө...»
Иигэжэ бэшэһыеш уншахадаа
уйлахаяа һананам.
Эршэтэй шангаар бажуужа
нюдаргаа зангиданам.
Бүтүү шэрэнгиин оёорто
дайсаниие тодоод,
Булэг бүлэгөөрөө һуухыетнай
харанам одоо.
Буруулхэн зүргөөр халташье
дүтэлөөд туршаг лэ,
Бухы тээһээнь гал дүлэн
таһа хэршэхэ.
Жаахашье гэдэргээ сухарингүй,
саашань намная,
Жада, һэлмээ далайжа
сабшая, хадхая!
Жалга, тохой, голнуудаа
сэбэрлэн абая,
Жаран дабхар хамуураар
этэржэ хаяя!
Урда зүгэймнай алим
жэмэсүүд амтатай.
Ургажа байхадаа жэгтэй
арюухан хангалтай...
Уланхадан ороһон дээрмэшэдые
хюдан һалгаябди,
Уулзажа, сэнгэжэ бултадаа
жарган һуухалди.

Ородһоо **Ч. НАМЖИЛОВ** оршуулба.

Уран зохёолой булан

ШҮЛЭГШЭ БАСАГАД ОЛОШОРНО

Таба-зургаан жэлэй саада тээ Буряадай уран зохёолшодой холбооной байшандашье, литературын хүгжэлтэ тухай статьянууд соогууршье «буряад литературада эхэнэрнүүд үсөөн» гэһэн хөөрэлдөөнүүд ходо соностогшо бэлэй. Харин мүнөө урматайшье, мүн бэрхэтэйшье замаар уран зохёолой эгсэ үндэр хабсагай өөдэ абиран үгсэжэ, габшагай солбоноо, хоолойнгоо хонгёое туршадаг басагад олошоржол байнэ даа.

Байд гээд лэ шүлэгшэ басагадай шэнэ шэнэ нэрэнүүд уншагшадта танил болоно. Һаяхан Долгор Доржиевагай шэнэ шүлэгүүдтэй манай уншагшад танилсаа һэн. Мүнөө үшөө нэгэ басаганай шүлэгүүд уншагшадай анхаралда дурадхагдана.

Надежда Очиртарова Хяагтын аймагай Алтай нютагтэ 1945 ондо түрөө. Бүхы совет хүүгэдтэл адли тэрэ саг соогоо һургуулида ороо. Мүнөө тэрэ Москвадахи А. М. Горькиин нэрэмжэтэ литературна институдай нэгэдэхи курсда һуража байна.

Надя ажабайдал мэдэхэ болонхой: тэрэ һүүлшын гурбан жэлэй турша соо дунда һургуулида заочноор һуралсажа байгаад, түрэл нютагтаа һаалишанаар ажаллаа юм. Тиимэһээ тэрэнэй шүлэгүүд ольһото ажалай «халуун хүлһэнэй хангалаар» анхилна. Гэрэнь ехэ һайн. Институт дүүргэжэ, эрдэм шудалхадаа, тэрэнэй мэргэжэл дээшэлжэ, гуурһаниинь бүришье хурса болохо гэжэ найдагдана.

Надиин һуралсалда, зохёохо ажалдань амжалта хүсэе!

Цырендулма ДОНДОГОИ.

Н. ОЧИРТАРОВА

ТУГАЛШАН

Тугалшан эхэдээ ходо
Туһалхаяа Сэсэгхэн ерэдэг.
Хорёо руу басаган һаянай
Ходол эрьелдэдэг болошоо.

Тарган хөөрхэн тугалнууд
Тангаршаан дэбхэрэлдэн
гүйлдөө.
Хаамаг соо нарай тугал
Хабнижа түрүүн хэбтээ һэн.
Нойтон буланда хэбтэһэн
Нарай жаахан тугалые

Хараһаар басаган дүтэлжэ,
Хургаа хүхүүлэн дахуулба.
Гурбахан үдэртэй туталаа
Гунжан эхэнь орхёол,—
Амтан шаргал уурагыень
Амсаагүйл үншэн тугалынь.

Зангаар һайхан үнеэдые
Заядуулан барин тэжээһээр,
Үнэшэн тугалые Сэсэг
Үндылгэбэл борьбо дээрэнь.

ҺААЛИШАН

Дуулим эртүүр бодожо,
Дулаан гэрһээ гаража,
Дунгын фермэ тээшээ
Дуулан басаган гэшхэлнэ.
Шэмэтэйхэн ногооной үзүүртэ
Шүүдэр, сэлсынэ, ялалзан.
Бушуу үнеэдээ һаагаад
Бэлшээгээдхихэ хэрэгтэй.
Хорёод тарган үнеэдээ

Хонгёо хоолойгоор оголно.
Хөөһэтэй бүлеэн һүөөр
Хүнэгүүдынь билтаран
дүүрэнэ...
Хүйтэн, дулаандашье илгаагүй
Хүүхэн дуугаа зэдэлүүлдэг юм
Коммунис ажалай гүүртэнь
Хододоо суурхан түрүүлдэг юм.

ХАБСАГАИ

Хабсагай ори гансаардан
Хангай тайгадаа уйдана.

Ханилһан нүхэрөө үгылэн,
Хагсуу шуурганда уйлана.

ДУРАТАЙБ

Эртэ үглөөнэй улаан наранаар
Эхэ дайдаяа амаршалха
дуратайб.
Ногоон зүлгөөр хүхэрһэн
талаяа
Нааршаан байжа тэбэрихэ
дуратайб.

Үндэр Хүгты уулынгаа
оройгоор
Үнгын сэсэгүүдые түүхэ
дуратайб.
Үбгэн буурал баабайнгаа
үльгэрөөр
Үргэлжэ һонирхон шагнаха
дуратайб.

„АГИТАТОРАЙ БЛОКНОДОЙ" ЭЭЛЖЭЭТЭ НОМЕР

КПСС-эй Буряадай обкомой пропаганда, агитациин таһагай гаргадаг «Агитаторай блокнодой» ээлжээтэ 23-дахи номер буряад хэлэн дээрэ барлагдажа, хэблэлһээ гараба.

Блокнодой энэ номерто Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Пленум тухай информационно мэдээсэл толилогдобо.

СССР-эй Верховно Соведэй VII сессиин дүнгүүдээр «СССР-эй экономикын ургалта» гэһэн материал уншанабди. Энэ материал агитаторнуудай хөөрэлдөө үнгэргэхэдэ туһаламжа боложо үгэхэ байна.

«Хара шуурганһаа газар дайдаяа аршалаял» гэһэн хүдөө ажахын эрдэмэй кандидат **Н. Намжилов**, аспирант **М. Бубеев** гэгшэдэй бэшэһэн статья толилогдоо. Газарай хара хүрьһэн уһанда угаагдан, һалхинда үлеэгдэн, улаан элһэн болошодог. Тиимэһээ газар дайдаяа хара һалхинһаа аршалха хэмжээ тухай тэрэ статья дотор хэлэгдэнэ.

«Үйлэдбэри эмхидхэгшэд» гэһэн нүхэр **И. Поповой** статья ниитэ-политическэ хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай хэлэнэ. Захаамиинай аймагай «Байгал» колхозой гэшүүд республика дотороо эгээн түрүүлэн коммунис ажалай коллективэй нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэжэ захалһан юм. Тэрэнэй ашаар колхозой хэлэн фермэ, гүүртэнүүдтэ тэрэ хүндэтэ нэрэ олгогдоһон байна. Энэ ажахы үнгэрэгшэ жэлдэ мяха, һү гүрэндэ худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргээ. Колхозой олзо доход ехээр нэмээ. Түс статья дотор колхозой малшадай, таряан ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй ажал хэрэг, абаһан уялганууд тухай хэлэгдэнэ.

Нүхэр **А. Бартанова** Совет засагай 50 жэлэй ойдо зорюулан, КПСС-эй Буряадай обкомой түрүүшын секретарь байһан Василий Ильич Трубачеевэй ажабайдал, ажал ябуулга тухай тодорхойгоор бэшээбэ.

«Ажалшадай нэгэдэлэй туг дээрэ» гэһэн материал номерой һүүлшын хуудаһануудта толилогдоһон байна.

СИБИРИИН ЭРДЭМТЭДЭЙ АМЖАЛТАНУУД

НОВОСИБИРСК. (ТАСС-ай корр.). СССР-эй Наукануудай академиин Сибирьтэхи отделени 1965 он дотор дүрбэн үдэр бүри нэгэ шэнэ юумэ эрдэм ухаанда нэмэһэн байна. Суранзанай полидо плазмые тогтоолгын талаар ашатай урэ туйлаһанайнтаа түлөө академик Г. И. Будкерай абаһан «Шэнэ тодорхойлгын диплом» отделениин творческо туйлалтын хярань болоо.

ДОРОЙТОГШОДОЙ ПОЛИТИКА

Бонной реваншистнуудай түсэбүүд тухай

ЗДЕНЕК ФИРЛИНГЕР,
КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, чехослован-совет хани барисаанай холбооной ЦК-гай түрүүлэгшэ

20 миллионһоо дээшэ совет хүнүүдэй ами наһа хорооһон, олохон бүлэнэрэй зол жаргал һандаргаһан, олон миллион эрэгтэй, эмэгтэйшүүлые хахад бэетэй болоһон, тоолошогүй ехэ гарза хохидол ушаруулһан хатуу шэрүүн шуһата дайнай дүүрэхэеэ байхада Советскэ Союзай арад юун тухай бодооб, ямар хүсэл эрмэлзэлтэй байгааб?

Нэгэ ушар тухай найдамтайгаар баталан хэлэмээр: немец арадые, дай һүжэрөөлгэдэ туһалагшадые хэһээхэ тухай совет арад ой ухаандаашье оруулаагүй. Дай һүжэрөөлгэдэ туһалагшад гансашье немецүүдэй дунда бэшэ, харин баруунай бусад оронуудташье олон байгаа. Тэрэ үеын аюулта муухай дайнда хэгдэһэн бүхы гэмтэ хэрэгүүдые ямаршье сүүд дээрэ дууһыень элирүүлхын аргагүй юм. Нюрнбергын трибунал имагтал сэрэгэй гол гэмтэдые гэмнэһэн шиидхэбэри баталан абаа бэлэй.

Үшөө ехэ һандарал һүйдхэл ушаруулха шэнэ дайнһаа һэргылмээр уласхоорондын тиимэ гурим байгуулхын түлөө бүхы һанал хүсэлөө совет арад дайнай һүүлээр зорюулаа. Һандаран бутаргагдаһан районуудые һэргээхэ тухай, ехэ хохидолдо ороһон совет экономико һэргээхэ тухай, СССР-тэй хамта нацис эзэмдэлгые дабан гараһан аха дүү оронуудай политическэ, экономическа бэеэ даанги байлгые сугтаа хамгаалха тухай мүн лэ бодожо үзэхэ шухала байгаа. Тэдэ оронуудай тоодо Польшо, Чехословаки, Болгари, мүн Зүүн Европын бусадшье оронууд оролсоно. дурсагдаһан оронуудта дайнай һүүлээр арадай демократиин гурим тогтоогдоһон юм.

Милитаризмын, үһөөгөө абалгын аюул тохёолдуулдаг монополис капитализмын шэнэ бааза байгуулха ябадалда һаад ушаруулхаар демократическа гуримуудые Германида тогтоохые Советскэ Союз хүсэдэг байһан юм. Германидахи байдалые дайнай һүүлээр гуримшуулха асуудалнуудые Советскэ Союзай түлөөлэгшэд союзнигуудтай хамта Тегеранда, Ялтада, Хожомооршог Потсдамда хаража шиидхэһэн байгаа. Баруун гүрэнүүдэй, түбхын түрүүндэ США-гай туһаламжаар Баруун Германида засагаа гартаа абаһан хүнүүд 1945 оной май һарада дайгаа дүүргээгүйбди гэжэ тоолоно, тэдэнэр үһөөгөө абаха зорилгоёо бэедүүлхын түлөө бухы һанал хүсэлөө зорюулна.

Баруун Германидахи экономическа хүсэ шадалай дээшэлжэ байһандань хүхиһэн Бонной политигууд мүнөө үедэ иигэжэ сэхэ мэдүүлнэ: уласхоорондын бүхы асуудалнуудые, гол түлэб Европын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ промышленна талаараа Баруун Европын эгээл хүсэтэй гүрэн болохо ФРГ-гэй шанга дурадхал оруулха аргагүй байһыень тэсэжэ болохогүй. Эгээл иимэһээ Бонной гүрэниие бүхыдэнь зэбсэглэжэ, тэрэ тоодо атомна зэбсэгээр хангаха гээшэ тон зүб эрилтэ мүн гэжэ Рейндэхи политигууд мэдүүлнэ.

Иимэ ушар байдал ФРГ-гэй хүршэнэртэ—ЧССР-тэ, Польшодо эгээл ехэ аюул тохёолдуулна, яахадааб гэхэдэ Баруун Германидахи үһөөгөө абагшадай иимэрхүү политикые Баруун оронуудай хархис бүхы ажал ябуулагшад дэмжэнэ.

Эгээл энэ үедэ СССР-тэй хани барисаатай, харилсаа холбоотой байха гээшэ мүнөөнэй шахардуу сагта зайлашагүй шухала болоно, иимэ хани барисаан, харилсаа холбоон манай гадаадын политикын шухала хубинь болоно гэжэ чехословакиин арад тоолоно.

Хэрбээ Германиин милитаристнуудай, тэдээнтэй нүхэсэжэ болохо союзнигуудай добтолон ороо һаань, али болохоор туһалха шухала гэжэ 1943 ондо баталан абтаһан союзнигуудай уялганууд дотор хэлэгдэһэн ушар дайнай һүүлээр Европын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ Договор баталагшадай холын бодолтой байһыень, зүбөөр, марксист ёһоор хандаһыень гэршэлэн харуулна.

Һүүлшын дайнда манай союзнигууд байһан ямар нэгэн агуу ехэ гүрэн үнгэрһэн һүртэ муухай сагые мартаад. Рейндэхи милитаристнуудай ээрхэг түримхэй һанаашалгануудтань дахинаа туһалжа эхилхэ юм гэжэ гүнзэгы бодолгүй олохон хүнүүдэй һанаанда ороогүй байгаа. Мюнхендэ хэлсээ баталжа, Гитлертэ буулта хээд, эсэсэй эсэстэ дэлхэйн дай һүжэрөөһэн үзэл бодолоо үшөөл мартаагүй элитэ ехэ гүрэнэй ажал-ябуулагшад илалта туйлаһан баруун гүрэнүүдтэ дайнай һүүлээршье бии байһан юм.

Нацис Германиин хойшолонгуудые үнэн сэхээр үсадхаха замда гараһан ГДР-тэ Баруун германиинхидай дураа гуталгань, агуу ехэ гүрэн гээшэбди гэһэн үзэл бодолынь дайнай дүүрэһэн сагһаа хойшо хархис хүсэнүүдые хүхеэгээ. Иимэ үзэл бодолые Аденауэр баримталдаг байгаа, харин мүнөө Эрхард, Шредер гэгшэд баримтална, эдэнэр Вашингтоной политикые ехээр дэмжэдэг боложо байна.

Монополис нэгэдэлнүүдэй, трестнүүд, картелонуудэй эзэд, ехэ помещигууд ФРГ-дэ ээрхэн зонхилно гэжэ бундестагта болоһон һүүлшын һунгалтанууд элеэр харуулна. Экономическа амжалтануудые туйлажа, ФРГ-е экономическа талаараа Баруун Европын хүсэтэ гүрэнүүдэй тоодо оруулһандаа тархяа эрьеһэн боннойхид ГДР-эй гүрэнэй ажал ябуулагшадай дурадхаһан үнэн сэхэ ямаршье хэлсээе эрид шууд буруушаадаг байһан юм, мүнөөшье буруушааһаар. Германиин хоёр хубиин хоорондохи харилсаануудые гуримшуулая, удаа дараалан һэргээе гэжэ ГДР-эй гүрэнэй ажал ябуулагшад түбхын түрүүндэ дурадхадаг байһан юм.

Үһөөгөө абалгын, милитаризмын политика баримталдаг Бонной политигууд мүнөөнэй ушар байдалые зохисотой гэжэ тоолоно. 8—10 жэлэй саада тээ Аденауэрай политика баримталһан үеынхиһөө дэлхэй дээрэхи мүнөөнэй оршон байдал нилээд ехээр хүндэрэнхэй. Түбхын түрүүндэ коммунизмда эсэргүү лагериин «хүйтэн дайнай» эгээл хүсэтэй түлөөлэгшэд болохо Американ монополистическэ капитализм һүүлэй үедэ илангаяа орёо асуудалнуудые шиидхэжэ ядаад байна, оронойнгоо ниитын һанал бодол дуран соогоо шэглүүлхэнь энэ гүрэндэ улам бэрхэшээлтэй боложо байна.

Ээрхэг түримхэй эгээл хэрзэгы шэрүүн дай хэжэ, дэлхэйн зонхилогшо болохо гэһэн Вашингтоной хүсэл эрмэлзэлгэдэнь США-гай, мүн бусад оронуудайшье олониитэ улам ехээр дураа гутадаг боложо байна. Холбоото Штадууд уласхоорондын шухала орган болохо ООН-до урданайхидаал адли ээрхэхэеэ болёо. Вашингтоной зорилгонуудые тоохоёо болиһон шэнэ шэнэ гэшүүдэй һанал бодолые холбоото штадуудайхид мэдэрхэ баатай болоо. США-гай эдэбхитэй туһаламжаар засаг түрые генералнуудай эзэлдэг Латиин Америкын оронуудта арадай тэмсэл улам шангарна.

Эб найрамдалай тэмсэл капитализмын оронуудта хаа хаанагүй дэлгэрнэ, үргэн ниитэ арад ээрхэг түримхэй политикые улам ехээр буруушаадаг боложо байна.

НАТО-до ФРГ-тэй союзнигууд болоһон баруун нэгэшье гүрэн зэбсэгжэһэн, булимтардаг гүрэнтэй хилэ нэгэдэн һуухые хүсэнэгүй гэжэ мэдээжэ болонхой. Эгээл хүсэтэй, эгээл эрилтэ ехэтэй Баруун Германидахи хүршэмнай манда сэхэ аюул тохёолдуулха байха гэжэ Франци һайн ойлгоно. Эгээл тиимэһээ ФРГ-гэй добтолгые зайсуулхын түлөө зүүн зүгтэ дахинаа союзнигые бэдэрхэ зорилго Франциин гадаадын политикын үмэнэ табигданхай.

Манай саг үргэлжэ баримталдаг амгалан ёһоор зэргэ оршолгын политика мүнөө үедэхи түгшүүрилтэй үедэ чехословак арадта найдамтай, бата бэхи һуури олгоно, интернационализмын гол һургаалнуудые баримталалсадаг манай политика социалис шэнэ общество байгуулхадамнай туһалха байха.

Эб найрамдалай, амгалан тайбан мүрысөөнэй политика эсэсэй эсэстэ бүхы хүн түрэлтэнэй ашатуһада тааралдана. Коммунизмда эсэргүүсэн галзууралга болинтожо байна. Бусад оронуудай бэеэ даанхай байдалда эсэргүү «ээрхэг түримхэй түсэбүүдые» Советскэ Союз зөхёодоггүй, иимэ «түсэбүүд» тухай худал хуурмаг үгэнүүдые хархис пропаганда дэлгэрүүлнэ, СССР-эй сэрэгэй хүсэ шадалынь Соведүүдэй Орониие, тэрэнэй союзнигуудые хамгаалгада зорюулагдана гэжэ баруун оронуудай олониитэ улам һайнаар ойлгодог боложо байна.

Совет политика түүхын хүгжэлтые зүбөөр, Ленинэй адляар сэгнэн тодорхойлно. Түүхын хүгжэлтэдэ онсо өөрэ илгаанууд байжа болодог. Гэхэ зуура, түрүү үзэл бодолой бүхы хүнүүдые нэгэдхэн жагсааха гээшэ зайлашагүй шухала, түүхэтэ эрилтэ мүн.

(АПН).

Фотоаппарадтайгаар хүдөө ажахын институдта

Жаргалтай совет залуушуулда эрдэмэй гүнзэгые шудалха арюун һайхан, үргэн харгы нээгдэнхэй гэжэ Буряадай хүдөө ажахын институдай мантан томо байшангай дэргэдэ ошоһон лэ хүн абаһаар мэдэрхэ. Үдэр бүхэндэ хэдэн мянгаад хүхюун, согтой хүбүүд, басагадай хэшээлһээ бусахые ушархат. Эдэнэрнай үргэн баян оронойнгоо нютаг бүхэнһөө суглараһан залуушуул ха юм. Хэдэн жэлэй үнгэрхэдэ дээдэ эрдэмтэй хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болоод, нютаг нютагтаа ажаллахаар ошожо болоно. Зураг дээрэ: 1. Студентнэр хэшээлдээ. 2. Студентнэр хэшээлһээ бусажа ябана.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ГУРБАН ТҮБИИН АГУУЕХЭ ХУРАЛДААН

ГАВАНА, январиин 4. ТАСС-ай тусхай корреспондентнүүд М. Артюшенков, Р. Князев, В. Ласкарев иигэжэ дамжуулна:

«Империализм, колониализм болон шэнэ түхэлэй колониализмда эсэргүүсэн тэмсэхэ, талархалтай, нэгэдэлтэй байха» гэһэн уряатайгаар Ази, Африкын, Латиин Америкын арадуудай һанал нэгэдэлгын нэгэдэхи конференци Кубын ниислэлдэ январиин 3-най үдэшэ нээгдээ. «Гавана Либре» гэжэ гостиницын элшэн сайндуудай зал соо хуралдаанай пленарна заседани болоно. Эндэ гурбан түбиин оронуудһаа ерэһэн 600 гаран делегат, ажаглагшад болон айлшад суглараа. Тэмсэжэ байгаа Вьетнамай түлөөлэгшэд, Америкын эзэрхэг түримхэй ябуулгада дайрагдажа байһан Доминиканска Республикын түлөөлэгшэд, Африкадахи Португалиин колонинуудта Салазарай засаг түрэдэ эсэргүүсэн тэмсагшэд, Индиин, Гвинейн, Конгын, Венесуэлын, Гватемалын, ОАР-ай, Лаосой, Британска Гвианын болон бусад оронуудай түлөөлэгшэд эндэ бии.

КПСС-эй ЦК-гай Президиумэй гэшүүнлэ кандидат, Узбекистанай КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Ш. Р. Рашидов түрүүтэй Советскэ Союзай делегаци конференцидэ хабаадалсана.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй, МДФЖ-гэй, ВФП-гэй, бусад хэдэ хэдэн уласхоорондын демократическа организацинуудай, тэрэшэлэн Европын социалис оронуудай түлөөлэгшэд ажаглагшад боложо, конференциин хүдэлмэридэ хабаадалсана.

Конференциин зүбшэхэ зүйл дүрбэн ехэ бүлэгһөө бүридэнэ. Тэрэнэй түрүүшын бүлэгтэ империализм, колониализм болон шэнэ ёһоной колониализмда эсэргүүсэн тэмсэхэ асуудалнууд ороно. Гурбан түбиин элдэб оронуудта империализмда эсэргүүсэн тэмсэхэ тодорхой аргануудта хамаатай асуудалнууд хоёрдохи бүлэгтэнь ороно. Империализмда эсэргүүсэн, экономическа, социальна болон культурна талаар Ази, Африкын, Латиин Америкын арадуудай нэгэдэлтэйгээр хэхэ тэмсэл» гэжэ нэрлэгдэһэн бүлэгтэнь олон асуудалнууд ороно. «Национальна сүлөөрэлгын, шэнэдхэлгын, хүгжэлтын болон эб найрамдалай түлөө Азиин, Африкын болон Латиин Америкын арадуудай хүсэлэл оролдолгые эмхидхэлэй болон политическа талаар нэгэдүүлхэ» гэжэ һүүлшын бүлэг нэрлэгдэһэн байха юм.

Кубын компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, премьер-министр Фидель Кастро, Кубын Республикын президент Освальдо Дортикос, Кубын КП-гэй ЦК-гай секретарь, премьер-министрэй орлогшо Рауль Кастро, гадаадын хэрэгүүдэй министр Рауль Роа, конференцидэ бэлэдхэл хэхэ уласхоорондын комитедэй генеральна секретарь Юсеф эс-Сибаи, Урда Вьетнамай, Венесуэлын, Ганын делегацинуудые толгойлогшонор нэгэдэхи пленарна заседаниин президиумдэ һуугаа.

Кубын Республикын гимнын аялган һүр жабхалантайгаар зэдэлэн дуулдана. Гурбан түбиин арадуудай һанал нэгэдэлгын агуу ехэ хуралдаае Освальдо Дортикос нээгээ. Америкэ түбэдэхи түрүүшын социалис оронии толгойлогшо Кубын правительствын болон арадай зүгһөө Ази, Африкын, Латиин Америкын арадуудай түлөөлэгшэдые амаршалаа. Тус конференциин эндэ боложо байһан ушар Кубые угаа ехээр хүндэлһэн ябадал болоно гээд тэрэ хэлээ.

Империализмда эсэргүүсэн, национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө арадуудай хэдэг тэмсэлдэ мүнөөнэй конференциин угаа ехэ удха шанартай байһыень кубынхид ойлгоно. Өөрынгөө ороной, бүхы хүн түрэлтэнэй ерээдүйдэ Кубын арад этигэнэ гээд президент мэдүүлээ.

Бэе бэеһээ холо һуудаг аад, өөһэдынгөө этигэл найдабаряар, үнэн зүб ябадалда дурладагаараа бэе бэедээ тон дүтэ байдаг арадуудай түлөөлэгшэд эндэ уулзажа байна гээд Дортикос үргэлжэлүүлэн хэлэһэн байна.

Гаванын конференцидэ бүхы дэлхэйн зон анхаралаа хандуулна гээд үгэ хэлэгшэ онсолон тэмдэглээ. Арадууд энэ конференцидэ ехэ этигэл найдабаритайгаар хандана. Тус конференци тэмсэлэй шэнэ шата боложо үгэхэ, эдэ түбинүүд дээрэ тэмсэжэ байһан олон миллион хүнүүд үгэеэ ойлголсохо гэжэ тэдэнэр этигэнэ. Тэмсэлэй замые шэлэн олохо гээшэ тус тус орон бүхэндэ оршон байдалһаа дулдыдаха гээд тэрэ үргэлжэлүүлэн хэлээ.

Ази, Африка болон Латиин Америкэдэхи хүсэнүүдэй тэнсүүри тухай тогтожо хэлэхэдээ, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй улам үргэдэжэ, хүнүүдэй революционно ушар ёһо мэдэлгын дээшэлжэ, арадуудай һанал нэгэдэлгын шухала боложо байһые президент тэмдэглэһэн байха юм. Ерээдүй арад зондо хамаадана. Тэдэнэй нилээд олониинь тэмсэл хэнэ. Нүгөөдүүлынь илалта туйлаад гү, али тэмсэлдэ бэлэдхэжэ байна гээд тэрэ онсолон тэмдэглээ.

Дэлхэйн жандармын үүргые дүүргэн, арадуудта эсэргүүтээр элилгэ үгэхэ, заналта хэхэ гэхэ зэргын ябуулгаһаа эхилэн, сэхээр хүсэрхэхэ, зэбсэгтэ интервенци хэхэ хүрэтэр бүхы аргануудые хэрэглэдэг Америкын империализмые Кубын президент шоо шобто хараһан байха юм.

Империализмда эсэргүү тэмсэл, национальна сүлөөрэлтын тэмсэл мүнөө үедэ ехэ шангаар хэгдэжэ байна. Тус конференци хадаа империализмын хүсэрхэлгэдэ эсэргүүгээр революционно хүсэ хэрэглэхэ арадуудай эрхые соносхохо ёһотой гээд тэрэ үргэлжэлүүлэн хэлээ.

Ази, Африка болон Латиин Америкэдэхи сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдтэ шухала туһаламжа үзүүлхэ гээшэ арадуудай, тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй уялга болоно. Вьетнам арадай баатарлиг тэмсэлдэ, тэмсэжэ байһан бусад арадуудта талархажа байһанаа конференци элирхэйлэн мэдүүлхэ ёһотой.

Ази, Африкын, Латиин Америкын сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдтэ али бүхы дэмжэлтэ үзүүлхээр Кубын правительство болон арад бэлэн байна гээд президент онсолон тэмдэглээ.

Конференциин нэрэ дээрэ дэлхэйн элдэб оронуудһаа олон тоото амаршалганууд абтаа. КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Л. И. Брежневэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай амаршалгын бэшэгые конференцидэ хабаадагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаа. ДРВ-гэй президент Хо Ши Минэй, БНР-эй Гүрэнэй соведэй премьер Чжоу Энь-лайн, КНДР-эй Министрнүүдэй Кабинедэй Түрүүлэгшэ Ким Ир Сенэй, СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Вальтер Ульбрихтын, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Цеденбалай болон ОАР-ай президент Насерай амаршалганууд пленарна заседани дээрэ мүн лэ уншагдаһан байна. Гурбан түбиин арадуудай һанал нэгэдэлтын хоёрдохи конференциие Каирта үнгэргэхэ гэһэн дурадхал ОАР-ай президент оруулһан байна.

Конференцидэ бэлэдхэл хэхэ уласхоорондын комитедэй политическа элидхэлые тэрэнэй генеральна секретарь Юсеф эс-Сибаи конференци дээрэ хээ.

Империализмын эзэрхэг түримхэй ябуулгын шангадажа байһанһаа уламжалан, империализмда эсэргүү хүсэнүүдые улам нягтаар эмхидхэн нэгэдхэхэ, Ази, Африкын, Латиин Америкын арадуудай, мүн дэлхэйн бусад түрүү үзэл баримталдаг хүсэнүүдэй һанал нэгэдэлтые бэхижүүлхэ шухала гэжэ элидхэл соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Арадуудай һанал нэгэдэлгэ һүүлэй үедэ улам һайжаран бэхижээ гээд элидхэл соо саашадаа тэмдэглэгдэнэ. Мүнөө энэ һанал нэгэдэлгэ шэнэ шатада гаража, гурбан түбиин һанал нэгэдэлтын хүдэлөөн бии боложо байна.

Вьетнамда, Доминиканска Республикада, эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэжэ байһан бусад оронуудта эсэргүүгээр Америкын империализмын хэжэ байһан эзэрхэг түримхэй ябуулгые сухарюулан сохихын тулада арадуудай хүсэлэл оролдолгые саашадань нэгэдүүлхэ асуудалнууд политическа элидхэл соо ехэ һуури эзэлнэ.

Шэнэ дайнай аюулда эсэргүүсэн, эб найрамдалай түлөө арадуудай хэжэ байһан тэмсэлэй асуудалнуудта элидхэл соо ехэ анхарал хандуулагданхай. Бэеэ даагаад хүгжэхэ замда ороһон оронуудай экономическа талаараа дулдыданги бэшэ бололгые батадхаха талаар саашадаа хамтын ябуулга хэхэ шухала байһан тухай элидхэл соо мүн лэ хэлэгдэнхэй.

Гурбан түбиин арадуудай һанал нэгэдэлгын нэгэдэхи конференцидэ бэлэдхэхэ, тэрэниие үнгэргэхэ хэрэгтэ Кубын дүүргэһэн ехэ үүргэдэ элидхэлэй нүгөөдэ бүлэг соо сэгнэлтэ үгтэһэн, тэрэшэлэн арадуудай национально-сүлөөрэлгын тэмсэлдэ Кубын революциин угаа ехэ удха шанартай байһаниинь онсолон тэмдэглэгдэһэн байна.

Түрүүшын пленарна заседаниин дүүрэхэдэ, гурбан түбиин гимн гүйсэдхэгдэһэн байна. Тус гимн конференцидэ зорюулагдажа, зорюута бэшэгдэһэн байха юм.

ЭБ НАЙРАМДАЛ ХҮСЭГШЭДЭЙ ҺҮРТЭ ХҮСЭН.

Уран зурааша **Ф. Балдаевай** плакат.

1966 ОНДО МҮНГЭ БА ЭДЛЭЛ ХЭРЭГСЭЛ ШҮҮХЭ РСФСР-эй ЛОТЕРЕЙ

1966 ондо мүнгэ ба эдлэл хэрэгсэлнүүдые шүүхэ РСФСР-эй лотерейн билэдүүд Россин Федерациин хото городууд, хүдэлмэришэнэй тосхонууд, хүдөөгэй районуудта худалдагдажа эхилээ.

ТАСС-ай корреспондент республикын Гострудсберкассын, Госкредидэй управлениһээ иигэжэ мэдээсэбэ:

— Шэнэ лотерей 126,6 миллион түхэригтэ гаргагдаа. Энэмнай үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ 22,5 миллион түхэригөөр ехэ болоно. Гэхэтэй хамта шүүбэринүүдэйшье тудаса баһал нэмэлсээ. Хэрбээ 1965 ондо 100 билет бүхэндэ дунда жэшээгээр 8 «талаан тудаһан» байбал, харин мүнөө 100 билет бүхэндэ 18 шүүбэри тудаха жэшээтэй.

Энэнэй урда тээ гаргагдаһан биледүүдэй үнэ сэнгэй хахадынь шүүбэридэ зорюулагдадаг байһан юм. Мүнөө жэл лотерейн бүхы мүнгэнэй 60 процентнь шүүбэри түлэхын тула гаргашалагдаха болоно. Энэ жэл симэ болзорнуудтай найман тираж: нэгэдэхинь—февралиин 24-дэ Ульяновск хотодо, хоёрдохинь — апрелиин долоондо Воронеждо, гурбадахинь — майн 12-то Грознодо, дүрбэдэхинь — июниин 16-да Новосибирскдэ, табадахинь — июлиин 20-до Сыктывкарта, зургаадахинь — августын 26-да Краснодарта, долоодохинь — октябриин 5-да Москвада, наймадахинь — ноябриин 16-да Калугада наадаха юм.

Лотерейн бүхы тиражуудаар жэлэй турша һоо «Москвич-408» гэжэ 844 автомобиль, 4220 мотоцикл, 25320 холодильник, 12660 угаалгын машина болон бусад олон эдлэл хэрэгсэлнүүд шүүбэридэ тудаха.

Лотерейгээр «Рига-3» гэжэ мопеда, «Яуза-5», «Айдас» гэжэ магнитофонууд, мүн загаһа агнаха түгэс хэрэгсэлнүүдые анха түрүүшынхеэ шүүхэ болоно.

ТАСС-ай корр.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ЖАСАДА

«Халаан бүриингөө даабари 115—120 процент дүүргэе!»— гэһэн уряа ахалагша мастер, инженер Полехинэй хүтэлбэрилдэг цехэй хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрэнхэй. Тус цехэй коллектив һараһаа һарада даабаряа үлүүлэн дүүргэжэ, социалис мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ ябадаг юм. Улаан-Үдэ станциин локомотивна депогой заһабарилгын цехтэ ажалладаг эдэнэр тепловозуудые заһабарилхадаа һарынгаа даабари үни хада үлүүлэн дүүргэһэн байгаа. Декабрь һарын даабариһаа гадуур эдэнэр дүрбэн тепловоздо һэльбэлгын заһабари хэжэ үгэһэн юм. Эдэнэй заһабариһаа олоһон 306 түхэригөө бригадын гэшүүд эб найрамдалай жасада эльгээһэн байна.

Энэ цехэй слесарь Ковалкинда «ВСЖД-гэй тепловозуудые заһабарилха талаар эрхим слесарь» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ һаяхан олгогдобо. Иигэжэ эрхим бэлэгтэйгээр шэнэ жэлээ уттаһан эдэнэр табан жэлэй түрүүшын үдэрнүүдһээ бүри оролдосотой шударгыгаар ажаллажа оробо.

Э. ФАДЕЕВ.

Сагай уларил

Улаан-Үдын авиаметстанциин мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай сагай уларил иимэ байха:

Үүлэгүй, саһан орохогүй. Баруун хойноһоо һулаханаар һалхилха. Байгал шадар 10—15, хойто аймагуудта 27—32, бэшэ тээгүүр 22—27, Улаан-Үдэдэ һүниндөө 33—35, үдэртөө 25—27 градус хүйтэн байха.

Январиин 7—8-най үдэрнүүдтэ баһал үүлэ багатай, саһа оронгүй байха. Байгал шадар һүниндөө 24—29, үдэртөө 15—20, бэшэ тээгүүр 29—34, үдэртөө 20—25 градус хүйтэн болохо.

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур.
1966 оной январиин 6.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: Ташкентдэ захалһан уулзалга тухай мэдээсэл, эндэ А. Н. Косыгинай, Индиин премьер-министр Лал Бахадур Шастрин, мүн Пакистанай президент Айюб Хаанай хэлэһэн үгэнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Партийна ажабайдал» гэһэн гаршаг доро В. Орловой статья, Ш. Ускеевэй «Гаршань оршоһоо үлэнэ» гэһэн корреспонденци.

Гурбадахи хуудаһанда: Совет засагай тогтоһоор 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан статья; хилын саанахи һонинууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Мих. Степановай шэнэ романһаа хэһэг; элдэб һонинууд; соносхолнууд.

КУБА. Гавана. Аграрна реформын институдай байшан.

АПН-эй фото.

ХИЛЫН САДАНАҺАА

Ташкентдэхи уулзалгые дэлхэйн эрдэмтэд һайшаан дэмжэнэ

АДДИС-АБЕБЭ, январиин 4. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай нэрэ дээрэ Пагуошско конференциин саг үргэлжын комитет доро дурсагдаһан удхатай телеграмма мүнөөдэр эльгээгээ:

«Пагуошско 15-дахи конференциин хүдэлмэри Аддис-Абебэдэ дүүрэбэ. Конференциин саг үргэлжын комитет хадаа СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Косыгинай үүсхэлээр эмхидхэгдэһэн, Индиин премьер-министр болон Пакистанай президент хоёрой Ташкентскэ уулзалгые һайшаан дэмжэнэ.

Энэ үүсхэл Пакистан Инди хоёрой хоорондохи арсалдаа тулалдаае амгалан ёһоор гуримшуулха ябадалда хүргэхэ гэжэ бидэнэр үнэн зүрхэнһөө найданабди».

Осакын зон советскэ замбуулинай техникэтэй танилсана

ТОКИО, январиин 4. (ТАСС). «СССР-тэ замбуулинай дайдые шэнжэлэн мэдэлгэ» гэһэн выставкэ хэмжээнэйнгээ талаар Японой хоёрдохи промышленна город бологшо Осакада нээгдээ.

Советскэ замбуулинай техникын македүүдэй болон түхэл янзануудай харуулагдаһан выставкын залнуудта хэдэн зуун хүн нээгдэн сасуунь ороо гээд выставкын директор В. М. Федоров ТАСС-ай корреспонденттэй телефоноор хөөрэлдэхэдөө мэдээсээ.

Замбуулинай дайдые шэнжэлэн мэдэлгээр совет арадай туйлаһан амжалтануудтай танилсахын тулада Осакын дээдэ һургуулинуудай багшанар, студентнүүд, һурагшад, хүдэлмэришэд болон алба хаагшад ерэһэн байна.

Советскэ замбуулинай выставкын экспонадууд Япондо харуулагдажа эхилһээр гурба үлүүтэй һара болоно байнхай. Сентябриин 14-һөө ноябриин 14 хүрэтэр энэ выставкые Токиогой 100 мянга шахуу хүн хараа, ноябриин 20-һоо декабриин 19 хүрэтэр Кюсю арал дээрэхи эгээн ехэ город бологшо Китакюсю хотын 70 мянгаад хүн выставкэдэ ороо.

ДРВ-гэй МИД-эй мэдүүлгэ

ХАНОЙ, январиин 4. (ТАСС). Камбоджын королевствэдэ эсэргүүгээр Таиландын хэжэ байһан эзэрхэг түримхэй ябуулгые Вьетнамай Демократическа Республикын правительство эрид шангаар буруушаана гээд ДРВ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министерствын үсэгэлдэр тунхаглаһан мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Камбоджын газар руу Таиландын сэрэгүүдэй һаяшаг добтолон ороһон тушаа энэ мэдүүлгэ хэгдэһэн байха юм.

Өөрынгөө бүрин эрхые, газар уһанайнгаа бүрин бүтэн байлгые хамгаалхаар Камбоджын арадай лаб шиидэнги байһые ДРВ-гэй арад болон правительство хүсэдөөр дэмжэнэ, Камбоджын правительствын баримталдаг үнэн зүб хараа бодолые дэмжэжэ байһанаа элирхэйлэн мэдүүлнэ гээд мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Камбоджын правительствын хараа бодол 1966 оной январиин 1-дэ тэрэнэй хэһэн мэдүүлгэ соо найруулан хэлэгдэнхэй.

ДЭЭДЭ ВОЛЬТАДА БОЛОҺОН УШАР

КОТОНУ, январиин 4. (ТАСС). Өөрынгөө гүрэниие толгойлогшо гээшэб гэжэ мүнөөдэр соносхоһон Дээдэ Вольтын армиин штабай начальник подполковник С. Ламизана хүдэлмэридөө орохыень уряалан, бүгэдэ нийтын забастовкодо хабаадагшадта хандаһан байна. Нютагай сагаар үдэшын 10 часһаа үглөөнэй 6 час хүрэтэр орон дотор харуул табигдадаг болонхой. Уагадугугай радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор Дээдэ Вольтын урдын президент Морис Ямеого орон дотор засаг түрые армиин гартаа абаһые дэмжэһэн байха юм.

Дээдэ Вольтада демонстрацинууд болон забастовконууд шэнэ жэлэй урдахануур, мүн шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрнүүдтэ таһалгаряагүйгөөр болодог байгаа. Тэдэниие профсоюзууд эмхидхээ. Орон дотор салин хүлһэ горитойгоор хороохо зорилгоор урдын правительствын бэелүүлдэг политикые демонстрантнууд буруушааһан байна.

Дээдэ Вольтын урдын президент Ямеого «үгэсэлгэ элирүүлэгдээ» гэһэн шалтаг барьяад, орон дотор онсо байдалай тогтоогдоһон тухай хоёр үдэрэй урда тээ соносхоһон байна. Бүхы политическа профсоюзна митингнүүд, тэрэшэлэн үйлсэнүүдтэ гаража демонстраци хэхэ ябадал хоригдоһон байгаа. Гэбэшье энэ хорилтоһоо дулдыдангүйгөөр арад зоной хүл хүдэлөөн үргэлжэлжэл байгаа. Урдань Франциин колони байһан Дээдэ Вольта гэжэ республика Африка түбиин баруун талын хубида оршодог юм. Бэеэ даанхай байдалтай болоһон тухайгаа энэ орон 1960 оной августда соносхоо һэн. Дээдэ Вольтын зоной тоо 4,5 миллион шахуу хүн болодог юм.

ДЭЛХЭЙН ҺОНИНОЙ ДЭЭЖЭ

КАЗАХАЙ ССР. Джезказганска горно-металлургическа комбинадай проектно-шэнжэлэлгын туршалгын түбэй лабораториин коллектив бүтээсэ ехэтэй шэнэ горно техникэ ухаалан зохёожо, рудниигай шахтануудта хэрэглэдэг болоо. Зураг дээрэ: 51-дэхи шахтада. САКК-2 — 200 гэжэ самоходно электроагрегат шахтын үһээе бүхэлхын, 3,5—8 метр хүрэтэр ута тулгануудые байра дээрэнь заһабарилхын тулада хэрэглэгдэдэг юм. Энэ техникые ашаглаһанай ашаар жэлэй турша соо 540.000 түхэриг алмажа болохо байна.

ТАСС-ай фотохронико.

САҺАНАЙ ЭЛЕКТРИЧЕСТВО

Һаяхан саһанай хуйлааһан орохо үедэ Сахалинай хэлхеэ холбоошод байгаалиин шухаг үзэгдэлнүүдые хараба.

...Һүниндөө Порнайск, Макаров городуудай хоорондохи телефоной лини гэнтэ эмдэршоо. Тэрэнэй шалтагаан дары элирүүлэгдээ: телефоной утаһа шэжэмүүдтэ үлүү ехэ напряжени гэнтэ үзэгдөөд, 200 вольт шахуу болотороо нэмэһэн байна. Линиин зарим газарнуудта электрын сахилгаан ялабхин харагдаа. Саһанай орохоёо болимсоор тиимэ ушарал үгы бололсобо.

Тэндэхи хэлхеэ холбоошод нарианаар шэнжэлэн шалгажа үзөөд, иимэ тобшолол хээ гэбэл: саһанһаа шалтагаалан эбдэрэл болоо. Агаарай дээдэ үенүүд соо шанга хуйлаадһанай болоходо, саһан соо электрын элшэ нэбтэрээд, телефоной утаһа шэжэм дээрэ уналсаһан байгаа ха.

В. ДОЛГОВ.

Урда-Сахалин.

ХҮХЭ БУХАНУУД ХҮНДЭ ЭЖЭЛШЭЭ

Ленинградай оршондохи Пушкин хотодо һууришалтай В. Шевчик гэгшэ хэдэн зуун хүхэ бухануудые тэжээн эжэлшүүлһэн байна. Парк сэсэрлиг соогуур байдаг тэдэ шубуухайнууд эзэнээ харамсаараа ниидэн ерэжэ, тэрэнэй толгой, дала мүрэ, гар дээгүүрнь аһадаг юм. Эзэнэйнгээ пальтогой заха дээрэхи дулаахан газарта обоорон һууһан хүхэ буханууд заримдаа наншалдажа ородог.

Эдэ шубуухайнууд хүндэ ехээр дадаад, Шевчигэй байрын сонхые хушуугаараа тоншон, хээгүүр ябаял гэжэ уридаг гү, али «столовонууд» соомнай тэжээл дуудаал гэжэ мэдээсэдэг болонхой.

Н. КУПРИЙ.
ТАСС-ай корр.

Ленинград.

БОРО ГҮРӨӨҺЫЕ АНГУУШАН АБАРБА

«Боро гүрөөһэн хэнһээ хайра гуйхаяа мэдэдэг юм байна» гэжэ Алас-Дурна зүгэй ангуушад һаяхан Кулустайн совхозой зүгышэн Василий Митрофанович Пономаревто тохёолдоһон шухаг ушар тушаа шоглон хөөрэлдэнэ. Нэгэ боро гүрөөһэн хүр хүнгэрэг болошоһон пасека худар гүйжэ ерээд, хоёр алхам тухай газарта зогсошоо. Дороһоо хүндөөр амилан, нюдэнһөө нёлбоһо гоожуулан, хамгаалыт, хайрлыт гэһэншүүгээр харасагаан байба. Пономарев буу барижа байһан аад, тэрэнээ хажуу тээшэнь табяад, гүрөөһэнэй гүйжэ ерэһэн зүг тээшэ мүр мүшхэн ошожо, нэгэ шэлүүһэ буудан унагаагаа. Тэрэнь боро гүрөөһэнэй хойноһоо намнажа ябаһан байгаа.

Н. ПОТЕРЯЙКО
(ТАСС-ай корр).

Благовещенск.

ҮНЭГЭНЭЙ НИИДЭЛГЭ

Таджигай хонишод Даган гэжэ хадын хүнды жалгада үнэгэн бүргэд хоёрой тулалдахые хараба. Үбэлэй нэгэ сэлмэг үдэр үнэгэнэй зулзаган нүхэнһөө мүлхин гараһан байгаа. Тэрээниие хараһан бүргэд шулуун шэнгеэр шуумайн бууж ерэбэ. Үнэгэнэй зулзагые агшан зуура һабартаа бажуун шашхатарнь абаад ниидэхэ гэхэдэнь иимэ нэгэ юрэ бусын ушарал болоһон: эхэ үнэгэн буугай һомон шэнгеэр шуумайн һүрэжэ, бүргэдые «зайдалан хэбтэшэлэй». Бүргэд дээрэхи үнэгые бэеһээ һалгажа яашье ядаба. Хамаг хүсэеэ гарган, һабартахи олзоёо, нюргандань аһашаһан «шаргал зээрдые» абаад, огторгой өөдэ дүүлин ниидэбэ. Теэд үнэгэнэй хурса шүдэн өөрынгөө хаба гаргаа. Тамираа барагдаһан бүргэд байсын шулуун дээрэ биса унажа, һабартаа зууһан зулзагантаяа хамта бута һүрэшөө. Харин эмнигшэ үнэгэн бүргэдэй бэеэр подушка хэжэ, ямаршьегүй бүтэн бууба.

Л. ФРЕЙДКИН.

Душанбэ.

ЛАОС. Америкын 15 самолёт буудуулан унаа

ХАНОЙ, январиин 3. (ТАСС). Америкын авиациин самолёдууд 1965 оной декабриин 27-һоо 29 хүрэтэр Лаосой Сиенкуанг, гэжэ провинцида 80 гара дахин добтолжо, Нео Лао Хак Сат партиин хиналта доро байдаг хадалиг районуудые шангаар бомбодоһон, буудаһан байна. Энээн тухай «Голос Патет-Лао» гэжэ радиостанциин мэдээсэлдэ үндэһэлэн, Вьетнамай информационно агентство дамжуулна.

США-гай авиациин добтолгые сухарюулан сохиходоо, патриодууд 15 самолёдые буудажа унагаагаа, 16-ень гэмтээгээ.

Вьетнамдахи дайе үргэдхэхэ бэлэдхэл хэгдэнэ

ВАШИНГТОН, январиин 5. (ТАСС). Вьетнамдахи уршагта дайн байлдаае үргэдхэхын тулада Пентагон галзуу ехэ ларалтайгаар бэлэдхэжэ байна. Штабуудай начальнигуудай комитедэй түрүүлэгшэ генерал Уилер болон армиин штабай начальник генерал Джонсон гэгшэдэй һүүлээр, бусад түрэлэй сэрэгүүдэй — авиациин, флодой болон далайн пехотын корпусой штабай начальнигууд Урда Вьетнам соогуур шалгалтын аяншалгануудые хэһэн байна. «Вьетнамдахи ябуулгые таарууһаар эмхидхэхэ комитет» гэдэгэй шухала зүблөөн Вашингтондо энэ недели соо болохо байна. Пентагоной болон гүрэнэй департаментын дээгүүр зэргэтэ ажал ябуулагшад энэ комитедтэ ородог юм. Тус зүблөөндэ хабаадалсахын тулада Америкын сэрэгэй болон дипломатическа хүтэлбэрилэгшэд Сайгонһоо дуудагдаа.

«Урда Вьетнамда дайн байлдаан США-гай үргэдхэхэ ябадал улам түргэдхэгдэнэ» гээд «Юнайтед стейтс ньюс энд уорлд рипорт» гэжэ журнал тэмдэглэнэ. «Таймс» журналай гэршэлһэнэй ёһоор 1966 оной эсэс хүрэтэр Америкын хуурай газарай сэрэгүүдэй тоо Урда Вьетнамда 400 мянган хүн болгогдохо юм.

Амгалан зондо эсэргүүгээр газ хэрэглэгдэнэ

ПАРИЖ, январиин 4. (ТАСС). Урда Вьетнамай туһамаршадай сэрэгүүд нюдэнһөө нёлбоһо гоожуулдаг газые һүүлшын 24 часай турша соо Урда Вьетнамда хоёр дахин хэрэглээ. Сайгонһоо хойшоо 400 километртэ оршодог Фуиен провинцида иимэ газ хэрэглэгдэһэн байгаа.

Редакторай орлогшо
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-37, отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14, промышленный—48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни—40-49, идеологический—24-74, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-30, информации—34-05 и переводов—24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н03308. Зак. № 31.